

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

23 december 1999

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Interpellatie van de heer Christian Van Eyken tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de geplande afvalverbrandingsoven in Drogenbos

Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Joachim Coens tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het handhavingsbeleid inzake ruimtelijke ordening

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de uitbouw van een grootschalig winkelcentrum te Moeskroen en de weerslag op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de individuele BPA's voor zonevreemde bedrijven

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 23 december 1999

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De interpellatie wordt gehouden om 10 uur.*

Interpellatie van de heer Christian Van Eyken tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de geplande afvalverbrandingsoven in Drogenbos

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Eyken tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de geplande afvalverbrandingsoven in Drogenbos.

De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken : Mevrouw de minister, de afvalverbrandingsoven van Drogenbos heeft ons gedurende de vorige regeerperiode al veel tijd en energie gekost. Ik hoop dan ook dat er tijdens deze zittingsperiode eindelijk een frisse, maar niet dominante wind zal waaien door dit moeilijke dossier waaromtrent in de voorbije maanden heel wat nieuwe elementen zijn opgedoken.

In de vorige zittingsperiode werden heel wat beroepen ingesteld, en ik verwijs daarbij in de eerste plaats naar het arrest van de Raad van State van 25 januari 1999 dat het argument verwerpt van het onvolledige karakter van het milieu-effectenrapport wegens gebrek aan tijd om het rapport in detail te bestuderen. Er zijn nog andere annulatieberoepen ingediend bij de Raad van State waarover echter nog geen uitspraak werd gedaan.

Bij wijze van toelichting op de legistische historiek terzake, wil ik citeren uit het Overzicht van het Belgisch Administratief Recht van de hand van de heer Jean Dujardin en andere. Daarin wordt verwezen naar het feit dat 'indien een beroep tot nietigverklaring werd ingediend, de intrekking van een handeling kan gebeuren tot aan de sluiting van de debatten in de Raad van State'. Aldus wordt de

administratieve overheid in de mogelijkheid gesteld haar beslissing opnieuw te onderzoeken waardoor zij kan beslissen de voor nietigverklaring vatbare handeling in te trekken.

Zoals u weet, heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een dergelijk beroep tot vernietiging ingesteld en wacht het nog steeds op een uitspraak van de Raad van State. Ik denk dan ook dat u en de Vlaamse regering thans de kans hebben om de vergunning voor de verbrandingsoven in te trekken. De vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van 21 november 1997 van de toenmalige Vlaamse minister van Leefmilieu werd inderdaad niet door de Raad van State ingewilligd.

Ondertussen werd over deze problematiek ook door de Europese Commissie een uitvoerige briefwisseling gevoerd. De Europese Commissie heeft in haar onderzoek van een klacht, ingediend op basis van een verkeerde toepassing van richtlijn 85/337/EEG, België in gebreke gesteld wegens het onvolledige karakter van het milieu-effectenrapport en voor de onjuistheid waarmee dit rapport gepaard gaat.

De Europese Commissie stelt dat haar richtlijn 89/369/EEG evenmin werd gerespecteerd. In deze richtlijn wordt gestipuleerd dat de nominale capaciteit van de verbrandingsinstallatie wordt bepaald door te verwijzen naar de totale verbrandingscapaciteit van de ovens, rekening houdend met de hoeveelheid afvalstoffen die per uur worden verbrand. Volgens het rapport van de Europese Commissie heeft Vlabraver deze nominale verbrandingscapaciteit onderschat, waardoor de effecten op het leefmilieu foutief blijken te zijn.

Er is ook nog het feit dat voorstanders van die oven het vaak hebben gehad over het transport via het kanaal. De analyse van het transport langs de weg of langs het water is heel belangrijk, aangezien die werd gebruikt als één van de belangrijkste

Van Eyken

rechtvaardigingselementen voor de inplanting van een oven in Drogenbos. Voor de gemeenten ten noorden van Vlaams-Brabant wordt een verzamel-punt vooropgesteld in Kampenhout waar het afval van Interleuven, Incovo, Interza en Interrand wordt verzameld.

Volgens de planning zou dat transport gebeuren door boten met een lading van 632 ton afval. Voor het transport van het residu dat na de verbranding overblijft, zou men gebruik maken van boten met een capaciteit van 1.300 ton. Uit een studie blijkt evenwel dat het kanaal Leuven-Dijle slechts transporten tot maximum 600 ton kan garanderen. Het argument dat meer dan de helft van de transporten via waterwegen zou kunnen gebeuren, is bijgevolg totaal uit de lucht gegrepen. De transporten die niet over het water kunnen gebeuren, zullen dan via de reeds oververzadigde ring moeten verlopen, wat uiteraard de negatieve effecten voor de omwonenden allesbehalve zal beperken.

In de milieu-effectenstudie werd ook geen rekening gehouden met de aanwezigheid van een koeltoren van Electrabel in de nabije omgeving. Het waterstof uit de koeltoren zou kunnen interfereren met de rookgassen van de verbrandingsoven, waardoor er een vervroegde neerslag van de vervuilende stoffen zou plaatsvinden. Dit betekent dat de emissienormen in de lucht, zoals voorzien in het MER, niet met de realiteit stroken. De Europese Commissie confronteert België met het feit dat het MER de gevolgen voor het leefmilieu niet heeft onderzocht en dat daardoor de procedure, waarin de richtlijn voorziet, niet werd gevolgd.

Tot slot legt de Europese Commissie de nadruk op het feit dat er in het MER werd verzuimd na te gaan wat de gevolgen van de CO₂-uitstoot op het milieu kunnen zijn. De Europese Commissie heeft zelf berekend dat de oven in Drogenbos verantwoordelijk zou zijn voor een uitstoot van 0,3 procent CO₂ in Vlaanderen.

Al deze argumenten, samen met de bezwaarschriften, de klachten, de bezwaren en de petitie van de bevolking, zouden voor de regering toch moeten volstaan om af te zien van de bouw van deze afvalverbrandingsoven.

Naar verluidt – en ik verwijs naar een artikel in *Le Soir* van 19 oktober 1999 – zouden er opnieuw onderhandelingen kunnen worden opgestart met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Daardoor zou er misschien een samenwerkingsakkoord kunnen

worden afgesloten om het afval te verbranden. De afvalverbrandingsoven van Neder-over-Heembeek werd in de loop van de laatste jaren op een aantal punten gemoderniseerd waardoor die op dit ogenblik als één van de minst vervuilende ovens van Europa geldt. Dit moet volgens mij als één van de meest doorslaggevende argumenten worden gebruikt om het intergewestelijk overleg tot een goed einde te brengen.

In een brief van 10 mei 1999 heeft de Europese Commissie België op de hoogte gebracht van aanvullende bezwaren met betrekking tot de onjuiste omzetting en toepassing van Richtlijn 85/337/EEG. De Europese Commissie wijst er daarbij op dat er in België geen milieu-effectenbeoordeling nodig is voor de hinderlijke inrichtingen die aan een bouwvergunning zijn onderworpen, wat dus in strijd is met die richtlijn.

Bovendien betwijfelt de Europese Commissie of het betrokken publiek, zoals bedoeld in de Richtlijn 85/337/EEG, wel daadwerkelijk werd geraadpleegd. De Europese Commissie is eveneens van oordeel dat de aangrenzende bevolking moet worden geraadpleegd en dat deze raadpleging niet mag worden beperkt tot de gemeente waar de hinderlijke inrichting zou worden gebouwd.

Tot slot verwijs ik ook nog naar het voorstel van richtlijn van de Raad 98/C 372/07 betreffende de verbranding van afval, gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen van 2 december 1998. In artikel 12 van dit voorstel van richtlijn wordt gesproken over de toegankelijkheid van de informatie en de deelneming van de bevolking in de vergunningsprocedure. Er wordt gestipuleerd dat gedurende een passende periode de aanvragen voor nieuwe vergunningen door de bevolking kunnen worden ingezien, zodat ze in staat is daaromtrent opmerkingen te formuleren alvorens de bevoegde instantie een besluit neemt.

Ik verwijs ook nog even naar een interpellatie van mevrouw Verwimp van 19 januari 1999, waarin zij stelde dat de bevolking massaal heeft geprotesteerd tegen de milieuvergunning voor de oven. Er werden toen tienduizenden handtekeningen ingediend waarmee helemaal geen rekening wordt gehouden. Er werden ook verschillende burgercomités opgericht en door omliggende bedrijven werden klachten ingediend. Vandaag kunnen we daarboven nog vaststellen dat Vlavraver onverminderd alle nodige stappen voortzet om van de oven in Drogenbos een realiteit te maken.

Voorzitter

Alle aangereikte argumenten worden dus terzijde geschoven, en men blijft doen alsof er helemaal niets gebeurt om de bouw van die oven een halt toe te roepen. Er zijn nu zelfs reeds concrete plannen voor een kapitaalverhoging door de intercommunale Haviland waardoor die in Vlabraver kan participeren.

Vandaar mijn twee concrete vragen aan de minister : in hoeverre zullen de aangehaalde elementen bijdragen tot de intrekking van de milieuvergunning voor de verbrandingsoven ? Wordt, gelet op de regeringsverklaring waarin te lezen staat dat het moratorium op de huisvuilverbrandingsinstallaties behouden blijft, de geplande verbrandingsoven van Drogenbos niet beschouwd als een nieuwe installatie ?

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de interpellatie van de heer Van Eyken is bijzonder pertinent met het oog op meer duidelijkheid in dit moeilijke dossier waarin in Vlaams-Brabant heel wat partijen betrokken zijn. Zij weten werkelijk niet meer waar zij met betrekking tot het afvalbeleid staan of wat de toekomst hen zal brengen.

De betrokken gemeenten en intercommunales zijn nu vaak verplicht hun afval naar storten af te voeren, maar ik neem aan dat dit niet lang meer zal kunnen duren. Bovendien lijkt dit mij niet de aangewezen procedure of te volgen weg.

In het afvalstoffenplan wordt voorzien in een bijkomende oven, maar zal dit inderdaad het geval zijn en zo ja, waar komt die dan ? Wil de minister die oven in Drogenbos of op een andere plaats ? Wil ze die op dezelfde plaats, maar misschien met andere technieken ?

Iedereen in de streek stelt zich deze vragen, en we stellen ze nu in het parlement omdat we willen weten waar men met het afvalbeleid naartoe wil. De beleidsbrieven worden begin volgend jaar voorgesteld. Toch is het goed dat we over dit concreet dossier nu al meer te weten komen. Op het terrein worden in heel wat gemeenten al beslissingen getroffen betreffende de afvalproblematiek. Dat kan ertoe leiden dat we voor voldongen feiten zullen staan.

De heer Van Eyken heeft verwezen naar een moratorium. De letterlijke tekst van het regeerakkoord

zegt inderdaad dat er geen nieuwe ovens op nieuwe locaties komen. Is dit een nieuwe oven, en gaat het om een nieuwe locatie ? Is het beide, of net geen van beide ? Ik neem aan dat de minister in staat is om het bewuste zinnetje uit het regeerakkoord te verduidelijken. Ik hoop dat hieromtrent geen geheime akkoorden bestaan, zoals er soms wel eens durven opduiken.

Volgens gedeputeerde Van Mellaert van de SP blijven de plannen ongewijzigd. Volgens een aantal Agalev-mandatarissen betekent het bewuste zinnetje dat de oven er niet komt. Wat zal het zijn ?

Ik verwijs ook naar de gesprekken over de oven van Neder-over-Heembeek, die de minister al heeft vermeld. Deze oven kan, in de staat waarin hij zich bevindt, moeilijk een alternatief zijn. Wordt dat nog verder onderzocht ? Wat is uw standpunt daarover ? Alle nadelen die gelden voor Drogenbos, gelden in nog sterkere mate voor Neder-over-Heembeek, zeker wat betreft de geschiedenis van zware verontreiniging in Brussel, de Vlaamse kanaalzone en rond Vilvoorde.

Reeds lange tijd is het onduidelijk wat er gebeurt met de zouten uit de rookgaszuivering. Vliegassen en stoffen liggen buiten opgeslagen zonder overdekking. Kan men de strengste Vlaamse normen toepassen op een opgelapte oven ? Kan de minister verduidelijken wat de bedoeling is van het inschakelen van de oven van Neder-over-Heembeek in het Vlaamse afvalstoffenbeleid ?

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het Vlaams Blok is van mening dat de interpellatie van de heer Van Eyken is ingegeven door een partij die actief is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het Vlaams Parlement moet geen lessen krijgen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake milieuwetgeving en de naleving ervan.

Mevrouw de minister, tijdens de begrotingsbespreking heb ik er al op gewezen dat de Brusselse minister voor Leefmilieu van het FDF jarenlang de milieuwetgeving aan zijn laars heeft gelapt, vooral dan de Europese richtlijnen inzake afvalverbrandingsovens. De schoorsteen van de Brusselse gewestelijke verbrandingsinstallatie in Neder-over-Heembeek functioneerde allesbehalve conform de Europese richtlijnen. Pas een jaar nadat de uiterste limiet die door de Europese Commissie is toegestaan, was overschreden, werd de nieuwe rookgas-

Van den Eynde

wasinstallatie actief. We vinden het al te gemakkelijk om hier te komen klagen over de vervuiling die in Vlaanderen zou kunnen plaatsvinden, terwijl vanuit Brussel de lucht boven Vlaanderen jarenlang werd bezoedeld.

Ongeacht of de nieuwe oven in Drogenbos er komt of niet, vragen we dringend om een eenduidig beleid ten aanzien van de afvalverbranding. Is er enige duidelijkheid over de inplanting van nieuwe of de omvorming van oude sites? Om misbruiken te voorkomen moet dringend werk worden gemaakt van een beleid met betrekking tot de toezichthoudende functie van de overheid over de intercommunales.

Bij de bouw van nieuwe afvalverbrandingsovens is het van belang onrust in de omliggende woonwijken te voorkomen, zoals die bijvoorbeeld is ontstaan omtrent de Isvag-oven. Daarom is het ook van belang de bevolking erbij te betrekken. Tevens moet worden voorkomen dat de oven wordt ingeplant in de buurt van woonwijken. Ook daarvan is de Isvag-problematiek een voorbeeld. Een slechte inplanting van een afvalverbrandingsoven stuit altijd op het ongenoegen van de buurtbewoners.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, er werd daarstraks al verwezen naar een initiatief van mevrouw Verwimp tijdens de vorige zittingsperiode. Voor wie er nog mocht aan twijfelen : de groene fractie verzet zich nog evenzeer als in het verleden tegen de bouw van een nieuwe afvalverbrandingsoven in Drogenbos, of waar dan ook.

Het belangrijkste is echter dat er in het algemeen een nieuw afvalbeleid op poten wordt gezet. In de voorbije maanden heeft de minister al enkele malen duidelijk erkend dat in het afvalbeleid in de eerste plaats de afvalpreventie moet worden geoptimaliseerd. Dat zorgt voor een beperking van de restfractie tot een minimum. Die restfractie zal hoe dan ook nog moeten worden verbrand. Er zal immers altijd afval moeten worden verbrand, en dus zullen er altijd enkele afvalverbrandingsovens moeten bestaan. Dat betekent echter niet dat er nieuwe ovens moeten bijkomen, wel integendeel.

Bij het tot stand brengen van een nieuw afvalbeleid, dat volledig breekt met de wijze waarop de afvalproblematiek in het verleden werd benaderd, moet de afvalproblematiek in zijn volledige con-

text worden gezien. Dat geldt zeker voor een regio als Brabant, waar een uniforme afvalpolitiek tot stand moet komen voor Brussel en Vlaams-Brabant. Het volgen van verschillende sporen leidt immers tot problemen. We vertrouwen er dan ook op dat het nieuwe duurzame afvalbeleid van de minister aan deze bekommernissen tegemoetkomt.

Vooraleer we conclusies kunnen trekken, moeten we de beleidsbrief van de minister afwachten. We hebben er alle vertrouwen in dat er inderdaad een nieuw duurzaam afvalbeleid komt dat breekt met het verleden. We mogen niet vergeten dat de oven in Drogenbos het logisch gevolg is van een jarenlang afvalbeleid dat in de eerste plaats end-of-the-pipe-oplossingen voorstond. Als we daarmee kunnen breken, krijgen we over een paar jaar een nieuw beleid, een nieuwe visie en een nieuwe toekomst, zodat ovens die niet op hun plaats staan, kunnen worden vermeden.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in de uiteenzetting van de heer Van Eyken zaten enkele onjuistheden, onder andere in verband met het inzamelpunt in Kampenhout en de capaciteit van de vaart. Afgezien daarvan heb ik er alle vertrouwen in dat de procedure zijn gang zal gaan. Aan het eind daarvan zullen we wel zien waar we uitkomen.

Het project van deze verbrandingsoven is niet zo jong meer en de technieken zijn sterk geëvolueerd. Ik heb er dan ook alle vertrouwen in dat indien moet worden voorzien in een bijkomende verwerkingscapaciteit van afval, de minister zal kiezen voor een installatie die is uitgerust met de beste beschikbare technieken.

In de onderhandelingen met Brussel moeten we vasthouden aan de voorwaarden die destijds door minister Kelchtermans aan een eventuele samenwerking werden gesteld. Bij het maken van afspraken moeten we de nodige reserves behouden. Een afspraak van 1991 met betrekking tot afvalwaterzuivering in het Zennebekken is bijvoorbeeld nog steeds niet nagekomen.

Bij die onderhandelingen is er sprake van een ruil tussen Brussel en Vlaams-Brabant. Vlaams-Brabant zou zijn restafval naar Neder-over-Heembeek brengen, terwijl Brussel GFT naar Leuven of naar een andere installatie in Brabant zou brengen. Daarmee holt men de voorwaarde voor Drogenbos uit, dat de helft van het transport via het water moet gebeuren, door het organiseren van een

Bex

nieuw transport over de weg. De overheidsinstellingen zullen zich niet eeuwig bezighouden met afvalverwerking. Intussen is het echter niet aangewezen dat er handel wordt gedreven in afval tussen overheidsinstellingen, tenzij dat absoluut noodzakelijk is, zoals op dit ogenblik voor het arrondissement Leuven.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, het dossier van Drogenbos heeft inderdaad een lange geschiedenis achter zich. Ik heb het dossier dan ook geërfd in een vergevorderd en ingewikkeld stadium.

Vlabraver is een vennootschap die als doel heeft de bouw en de exploitatie voor te bereiden van een verbrandingsinstallatie in Drogenbos. Een heleboel partners spelen, ook in de huidige discussie, nog een rol. Daarvan zijn de provincie Vlaams-Brabant en verschillende intercommunales zoals Haviland en Interleuven niet de minste.

Momenteel zijn verschillende bevoegdheden in het geding. Mijn bevoegdheid betreft in eerste instantie de milieuvergunning, de situering van dit initiatief in het algemene afvalbeleid en de mogelijke gevolgen voor het milieu. De milieuvergunning werd oorspronkelijk verleend door de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant. Er werden beroepsprocedures ingeleid, en uiteindelijk werd de vergunning verleend door de minister van Leefmilieu op 21 november 1997.

Sinds jaren wordt echter een juridisch steekspel gevoerd, onder andere over de bouwvergunning. De jongste maanden verschenen daarover allerlei berichten in de pers. Van de oorspronkelijke vergunning die op 18 november 1998 werd verleend, heeft de exploitant ondertussen afstand gedaan. Er werd een nieuwe aanvraag ingediend. Dat brengt allerlei problemen met zich mee, onder andere inzake het openbaar onderzoek.

Daarnaast zijn nog allerlei procedures aan de gang, of al afgesloten, zowel bij de Raad van State als bij de Europese Commissie. De procedures bij de Europese Commissie betreffen onder andere het al dan niet ongeldig verlenen van staatssteun – ik vermoed echter dat dit intussen van de baan is – en mogelijke inbreuken op de richtlijnen inzake overheidsopdrachten. Ook omtrent dat dossier is het vrij stil. Verder is er een discussie over een overtreding van de milieukwaliteitsnormen, en een be-

langrijke discussie over de onjuiste omzetting van de MER-richtlijn in Vlaamse wetgeving en de incorrecte toepassing daarvan in de praktijk voor Drogenbos.

In de marge haalden een aantal commissieleden enkele dossiers aan die strikt genomen niets te maken hebben met de oven in Drogenbos, maar toch wel belangrijk zijn. Ik kan meedelen dat de heer Gosuin ons volledig vrijblijvend op de hoogte houdt van de meetresultaten van de verbrandingsoven in Neder-over-Heembeek. Als gevolg van recente saneringen zijn de milieuresultaten er gevoelig verbeterd. Dit is ook belangrijk voor het Vlaams Gewest, dat uiteindelijk ook de gevolgen moet dragen van deze oven.

Interleuven sluit contracten af met de oven in Neder-over-Heembeek om daar een deel van de verbrandingscapaciteit op te vullen. Ik heb daar geen impact op, maar stel gewoon de feiten vast. Persoonlijk heb ik er geen bezwaren tegen, als deze oven nog verbrandingscapaciteit over heeft. Afvalverbranding is beter dan afvalstorting, op voorwaarde dat de afvalverbranding onder de juiste voorwaarden gebeurt en de milieunormen de vergelijking met de normen van de eigen installaties kunnen doorstaan. Anders zouden milieuproblemen worden geëxporteerd en zouden door Vlaams afval elders milieuproblemen worden veroorzaakt.

Ik ben er mij van bewust dat ik niet echt diep ben ingegaan op deze interpellatie. Op uitdrukkelijk verzoek van de juridische dienst heb ik mij op de vlakke gehouden, omdat deze procedure blijkbaar zeer delicaat is.

De voorzitter : De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken : Zoals u zelf hebt gezegd, bent u vaag gebleven over een aantal juridische elementen. U merkte op dat u dit dossier hebt geërfd en dat het nooit zover was gekomen als u vier of vijf jaar geleden al minister van Milieu was geweest. Ik kan dit enkel toejuichen.

Minister Vera Dua : Dat helpt ons echter niet vooruit.

De heer Christian Van Eyken : Dat is juist.

Ik blijf op mijn honger zitten. De regeringsverklaring is toch een duidelijke tekst, waarover toch mag worden gesproken ? U schept echter geen duidelijkheid over de vraag of u Drogenbos al dan niet als een nieuwe oven beschouwt. In het regeerak-

Van Eyken

koord staat : 'De doelstellingen inzake preventie en recuperatie van afval uit het afvalstoffenplan worden verscherpt. Het moratorium op de huisvuilverbrandingsinstallaties, afgekondigd door de vorige regering, blijft behouden. Om de druk ten voordele van preventie, herbruik en recuperatie hoog te houden worden geen nieuwe huisvuilverbrandingsinstallaties gebouwd op nieuwe locaties.' Is Drogenbos een nieuwe locatie of niet ?

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Voor mij is het antwoord duidelijk. In de regeringsverklaring staat dat er geen nieuwe ovens op nieuwe locaties mogen worden gebouwd. De milieuvergunning is lopende en in die zin is de oven van Drogenbos dan ook geen nieuwe oven. Wil dit dan ook zeggen dat enkel nog oude ovens op oude locaties mogelijk zijn ? Volgens mij is de oven van Drogenbos een nieuwe oven, vermits hij nog niet gebouwd is. Uit uw antwoord heb ik echter begrepen dat u een oven als 'nieuw' beschouwt als hij beantwoordt aan een nieuwe milieuvergunning. In dit opzicht is de oven van Drogenbos dan ook niet nieuw.

Ik ben blij dat de minister verbranding van afval uit het Vlaams Gewest in de oven van Neder-over-Heembeek slechts wil toestaan als de milieunormen ervan beantwoorden aan de normen van onze eigen installaties.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Ook Watco is een betrokkene in dit dossier. De oven in Drogenbos is er in feite gekomen ter vervanging van een project van Watco in Beersel.

Men kan wel argumenteren dat de oven van Drogenbos ongunstig ingeplant is ten opzichte van Brussel, maar hetzelfde geldt voor de oven van Neder-over-Heembeek ten opzichte van Vlaanderen.

Interleuven wijkt inderdaad uit met zijn restfractie, maar het heeft geen keuze. Men moet er ergens mee naartoe. Dit probleem moet worden opgelost.

Bij de verwerking van GFT moet men ook rekening houden met de eventuele transportproblemen die daaruit kunnen voortvloeien.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Eyken werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Joachim Coens tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het handhavingsbeleid inzake ruimtelijke ordening

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Coens tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het handhavingsbeleid inzake ruimtelijke ordening.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de minister, met deze interpellatie hopen ik en mijn collega's wat meer duidelijkheid te krijgen in het handhavingsbeleid inzake ruimtelijke ordening, hoewel wij wel degelijk weten dat we de beleidsbrieven terzake pas volgend jaar mogen verwachten.

Ik heb gisteren onze minister-president in het televisieprogramma Schaduwkabinet horen zeggen dat openbare werken, leefmilieu en ruimtelijke ordening zijn drie prioriteiten zijn voor volgend jaar. Hij kondigde toen ook een nieuw decreet aan per 1 mei. Ikzelf heb steeds begrepen dat het om een kleine technische bijsturing zou gaan. U kunt dus mijn verbazing van gisteren begrijpen. Hij had het ook over een andere ruimtelijke ordening, met name een menselijke ruimtelijke ordening. Ik zou eigenlijk graag weten wat hij daarmee bedoelt. Ik dring dan ook aan op transparantie en het uit de wereld helpen van geheime afspraken.

In de voorbije jaren werd het handhavingsbeleid inzake ruimtelijke ordening door uw voorgangers Baldewijns en Stevaert versterkt. De eerste aanzet hiertoe werd reeds door minister Kelchtermans gegeven door middel van een prioriteitennota inzake vervolgingsbeleid van 1995, die in de vorige zit-

Coens

tingsperiode werd bevestigd en verscherpt. Zo werd de toepassing van de meerwaarderegel in een aantal gevallen uitgesloten.

Samen met de invoering van de dwangsom vormde de prioriteitennota de aanleiding voor een geleidelijke kentering in het vervolgingsbeleid inzake bouw misdrijven. Een aantal definitief uitvoerbare vonnissen, waarin het herstel in de oorspronkelijke toestand werd uitgesproken, werden tijdens de vorige legislatuur ook effectief uitgevoerd. De ongebreidelde media-aandacht hiervoor leidde tot heel wat controverses en beroering bij de bevolking. Misschien is dit voor een groot deel te verklaren door de manier waarop dit gebeurde, bijvoorbeeld door het niet-recupereren van materialen.

Er kan in ieder geval niet worden ontkend dat er wel degelijk een beleid was en dat dit heeft geleid tot het afschrikken van potentiële overtreeders. Bovendien is een sanctie tot herstel in oorspronkelijke toestand een sanctie waarin de wet uitdrukkelijk voorziet en waarvan de eis tot naleving dus tot de mogelijkheden van de administratie behoort.

Behalve de invoering van de dwangsom en de prioriteitennota is er ook nog de commissie Vervolgingsbeleid, een commissie die haar werkzaamheden in oktober 1994 heeft aangevat. In dit forum, dat voorgezeten wordt door de secretaris-generaal van het departement, wordt over de vervolging van stedenbouwmisdrijven overleg gepleegd met de parketten, het kabinet en de stedenbouwadministratie. Het overleg kwam tot stand met het oog op het optimaliseren van de samenwerking tussen enerzijds de magistratuur en anderzijds de administratie. Door het maken van afspraken kan de vervolging van stedenbouwmisdrijven op een eenvoudige manier gebeuren.

Sedert het aantreden van een nieuwe regering is het handhavingsbeleid inzake ruimtelijke ordening blijkbaar terug naar af. Er moet minstens worden vastgesteld dat we erover in het ongewisse worden gelaten. Ik ben trouwens niet de enige die het zo ziet en verwijs dienaangaande naar het betoog van de heer Tobback enkele dagen geleden in de plenaire vergadering. Hij vroeg toen hoe het nu eigenlijk zit met dat handhavingsbeleid en drong aan op duidelijkheid.

Volgens de organisatie Magistratuur en Maatschappij, die ons heeft aangeschreven, is het de nieuwe beleidslijn van minister Van Mechelen om alle dossiers opnieuw geval per geval te bekijken.

De bouwinspectie mag geen vonnissen meer uitvoeren en moet opnieuw de uitspraken inventariseren die reeds geïnventariseerd zijn. De organisatie Magistratuur en Maatschappij stelt dat deze maatregelen de inspanningen van de administratie zinloos maken en justitie overbodig maken.

In een interview met Bouwkroniek stelt de minister dat hij inzake handhaving wil komen tot een rustpauze. Tegelijkertijd kondigt hij aan dat hij inzake flagrante bouwovertradingen, inbreuken in waardevolle gebieden en inbreuken die hinder veroorzaken even radicaal zal zijn als zijn voorganger. Ten slotte wijst de minister in het interview met Bouwkroniek op de plicht van de gemeenten inzake handhaving. Hij kondigde daarbij ook een omzendbrief aan.

Een specifiek probleem inzake het handhavingsbeleid rijst door de inwerkingtreding van artikel 166 van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening. Heel wat mensen beantwoorden aan de voorwaarden van artikel 166 met betrekking tot her- en verbouwing, maar hebben deze werken reeds – al dan niet gedeeltelijk – uitgevoerd. Op basis van het nieuwe artikel 166 kunnen zij een nieuwe vergunningsaanvraag indienen die kan leiden tot regularisatie, maar in de praktijk blijkt dit anders uit te draaien. Ik stel dan ook voor dat de genoemde commissie dit uitklaart, zodat de regulariseerbaren effectief op regularisatie aanspraak kunnen maken.

Ik heb de volgende vragen voor de minister. Hebt u opdracht gegeven aan de administratie van Ruimtelijke Ordening om de in kracht van gewijsde gegane en dus definitief uitvoerbare vonnissen opnieuw te inventariseren, en in afwachting van een prioriteitenlijst de uitvoering van deze vonnissen stil te leggen? Zo ja, hoe verantwoordt u dit? Met andere woorden: kan een minister zich veroorloven om dossiers geval per geval te bekijken? Hoe verantwoordt u dit, gelet op het feit dat deze vonnissen al onder uw voorganger geïnventariseerd werden? Hoe verantwoordt u dit als u aangeeft dat u de principes van de prioriteitennota zult blijven volgen en het dus niet nodig is om een nieuwe prioriteitenlijst op te maken? Hoe verantwoordt u dit ten aanzien van de mensen die in de vorige zittingsperiode wel de uitvoering van het vonnis hebben ondergaan?

Volgens uw verklaringen tijdens de begrotingsbesprekingen zouden alleen de ernstige dossiers effectief worden uitgevoerd. Wat zijn ernstige dossiers? U verklaarde ook dat er in sommige gevallen wordt gekozen voor uitdoving. In welke gevallen? Uw voorgangers Baldewijns en Stevaert heb-

Coens

ben immers steeds beweerd dat uitdoving juridisch onmogelijk is omdat de overheid geen afstand kan doen van haar recht op handhaving.

Wat is op dit ogenblik het resultaat van het geval per geval herbekijken van de uitvoerbare dossiers? Hoeveel tijd moet een overtreder volgens u krijgen om zelf tot uitvoering van het vonnis over te gaan? Wat is in uw ogen een 'redelijke termijn' voor de uitvoering door de overheid als de overtreder het niet zelf doet?

In Het Nieuwsblad van 7 oktober 1999 verklaarde VLD-voorzitter De Gucht dat er tot mei 2000 geen afbraken meer zullen gebeuren. Wat betekent dit concreet? Deze koerswijziging doet uitschijnen dat de VLD gekant is tegen de effectieve uitvoering van de sanctie tot herstel in oorspronkelijke toestand. Betekent dit dat u het initiatief zult nemen om deze sanctie te schrappen naar aanleiding van het indienen van een ontwerp tot bijsturing van het decreet op de ruimtelijke ordening?

Hebt u uw instructies aan de administratie getoetst aan het driemaandelijks overleg met de parketten-generaal en de administratie? Wat is er concreet afgesproken over het vervolgingsbeleid op de eerste samenkomst van de commissie voor Vervolgingsbeleid op 24 november 1999? Hoe ziet de agenda eruit, en wanneer wordt die commissie opnieuw samengeroepen? Aangezien er afspraken moeten worden gemaakt met het oog op het regulariseren van de werken en handelingen die aan de voorwaarden van artikel 166 beantwoorden, maar reeds – al dan niet gedeeltelijk – werden uitgevoerd vóór 18 juni 1999, moest dit dringend op de agenda van deze commissie worden geplaatst. Is dit aan bod gekomen op de recente bijeenkomst van de commissie voor Vervolgingsbeleid? Zo ja, welke afspraken werden hierover gemaakt? Hebt u uw administratie hierover ook de nodige overeenkomstige instructies gegeven?

Wat is uw houding tegenover het verwijt van gebrek aan voorzorg bij het uitstel van de inwerking-treding van het decreet op de ruimtelijke ordening, gelet op het feit dat de parketten in de lopende zaken dossiers dienden te herzien en wijzigingen aan dagvaardingen aanbrachten? Is de omzend-brief over de gemeentelijke rol inzake handhaving reeds in opmaak? Worden de gemeenten in die brief tot preventie aangespoord? Welke begelei-ding kunnen ze dienaangaande van de overheid verwachten?

Het eeuwigdurend karakter van stedenbouwkundi-ge misdrijven staat soms ter discussie. Uit een en-quête uitgevoerd door Sopres blijkt dat 65 percent van de ondervraagden voorstander is van verjaring, terwijl 35 percent tegen is. Wat is het standpunt van de minister, in het licht van de voorgenomen wijzi-gingen van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening?

De overheid zal ook voorlichtingscampagnes orga-niseren met het oog op preventie. Wat is de stand van zaken van de voorbereiding? In het regeerak-koord staat dat de administratieve boete verder zal worden verfijnd, en dat zal worden onderzocht of er ook andere instrumenten kunnen worden inge-schakeld. Wat wordt hiermee bedoeld?

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, enkele jaren terug wierpen de ministers Baldewijns en Stevaert zich plots op als de uitvoerders van vonnissen inzake bouwovertradingen met als uitspraak een herstel van de oorspronkelijke toestand. Dit heeft aanlei-ding gegeven tot veel drama's.

Met de verkiezingen van 13 juni voor de deur heeft minister Stevaert wat gas teruggenomen, en door het aantreden van de nieuwe regering met een VLD-minister op het kabinet van Ruimtelijke Or-dening, ontstond bij vele zogenaamde bouwover-treders de indruk – maar ook de hoop – dat er een andere wind zou waaien en bouwovertradingen niet meer zo streng zouden worden aangepakt.

Die hoop bleek niet ijdel. Uit de verkiezingscam-pagne was overduidelijk gebleken dat de VLD een extreme tegenstander is van de zogenaamde af-braakpolitiek van de vorige regering. Ik lees onder meer letterlijk in een verslag van een persbije-nkomst van de VLD over ruimtelijke ordening, dat de afbraak van woningen als hoofdverblijfplaats een absolute uitzondering moet blijven. Op een bij-eenkomst van de slachtoffers in Overpelt heeft mi-nister Gabriëls deze uitspraak bevestigd en extra in de verf gezet.

De huidige situatie is er een van ontzettende ver-warring bij de honderdduizend betrokken gezinnen en bedrijven, een getal dat uit voornoemde tekst blijkt. Enerzijds doen de rechtbanken dagelijks uit-spraken tot afbraak, met dwangsommen die op dit ogenblik ook worden betaald, en zware boetes. An-derzijds neemt de minister geen enkel initiatief tot een degelijke oplossing van het probleem. De mi-nister heeft de mensen voorgespiegeld dat er een

Geraerts

humane oplossing zou komen, maar toch worden ze dagelijks geconfronteerd met zware boetes en dwangsommen.

Mijnheer de minister, of u legt via de commissie voor Vervolgingsbeleid alles stil en begint vanaf nul, totdat u maatregelen hebt genomen die moeten leiden tot een humane oplossing, bijvoorbeeld door middel van onder meer kleine BPA's, uitbreiding van woonzones, regularisatie van bepaalde toestanden of verjaringstermijnen ; of u zet het beleid van de vorige regering verder. Laat de overtreders echter niet in het ongewisse. Welke maatregelen zult u treffen om aan al deze mensen, die zich in een dramatische toestand bevinden, een klare oplossing te bieden ?

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : De geschiedenis heeft geleid tot een situatie waarin bouwovertradingen schering en inslag waren. Tijdens de vorige regeerperiode werd op brute wijze geprobeerd daar een einde aan te stellen. Het huidige probleem is dat de schijn werd gewekt dat met deze regering in de ruimtelijke ordening alles opnieuw mag. Dat blijkt uit signalen die we horen op het terrein. Het is belangrijk dat aan de bevolking en de gemeentebesturen een teken wordt gegeven dat dat niet zo is. Er zijn nog steeds duidelijke regels, en de trend naar het stopzetten van het automatisme van bouwovertradingen wordt voortgezet. Ik ben het dus niet helemaal eens met de heer Coens. Ook de gemeenten spelen een belangrijke rol in de handhaving. Zij moeten duidelijke richtlijnen ontvangen inzake handhaving, maar ook inzake preventie.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, heel de problematiek van het handhavingsbeleid is het gevolg van een jarenlang Belgisch wanbeleid op het gebied van ruimtelijke ordening. Daar dragen we nu de gevolgen van. De Belgische overheid en de gemeentebesturen hebben gedurende jaren bouwovertradingen toegestaan en het jarenlange gedoogbeleid creëerde een vals gevoel van legitimiteit.

Momenteel zijn overtradingen van het decreet op de ruimtelijke ordening niet vatbaar voor verjaring. Dat is een belangrijk punt in deze problematiek. Mijnheer de minister, hebt u het initiatief ge-

nomen – of zult u het nog nemen – om rechtszekerheid te creëren door de invoering van een verjaringstermijn, zodat de overheid verplicht wordt om binnen een redelijke termijn ofwel juridische stappen te ondernemen, ofwel de nodige bouwvergunningen voor regularisatie af te leveren ? Het Vlaams Blok denkt daarvoor aan een termijn van vijf jaar.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Het lijkt me geenszins ongebruikelijk, laat staan ongeoorloofd, dat de minister zich bij de aanvang van zijn ambtstermijn laat voorlichten over de stand van zaken op zijn beleidsdomein, in casu over de vonnissen en arresten die in kracht van gewijsde zijn getreden. Dit geldt des te meer als het gaat over een beleid waarover duidelijke afspraken werden gemaakt in het regeerakkoord. Een minister moet immers een duidelijk beeld hebben van de impact van de toekomstige beleidslijn.

De opmaak van de inventaris had geenszins de bedoeling afbreuk te doen aan de scheiding der machten. In een rechtsstaat als de onze, moeten rechterlijke uitspraken immers worden gerespecteerd. Het uitvoeren van rechterlijke uitspraken dient bij voorkeur te gebeuren door de betrokkene zelf, de veroordeelde bouwovertreder. Slechts als dit niet gebeurt en de door de rechter opgelegde termijn niet wordt gerespecteerd, kan de overheid gebruikmaken van een machtiging om het herstel zelf uit te voeren. Gelukkig worden de gevorderde herstelmaatregelen door de rechtstreeks betrokkenen meestal wel zelf uitgevoerd.

In die gevallen waarin een overheidsoptreden onafwendbaar is, is het in functie van de geloofwaardigheid ervan wenselijk dat dit verloopt volgens een duidelijk schema en een duidelijke kalender. Daardoor kan de indruk van willekeur worden vermeden, of tenminste worden tegengegaan. Het nieuwe Vlaamse regeerakkoord voorziet in zo een schema door enerzijds te voorzien in de uitvoering binnen een redelijke termijn, en anderzijds duidelijke prioriteiten te stellen in functie van een ambtshalve uitvoering. Onder inventariseren dient te worden verstaan dat de arresten in kracht van gewijsde worden getoetst aan de prioriteiten van het Vlaams regeerakkoord.

In het licht hiervan heb ik op 29 juli 1999, zestien dagen na mijn eedaflegging als minister, aan de administratie verzocht een inventaris op te maken van de dossiers met een vonnis of arrest in kracht

Van Mechelen

van gewijsde, waarvoor ambtshalve uitvoering in het vooruitzicht werd gesteld. De inventaris diende aan te geven of de uitgesproken vonnissen en arresten beantwoorden aan de criteria die in het regeerakkoord waren overeengekomen.

Op 18 oktober jongstleden werd me deze inventaris bezorgd, en werd in samenspraak met de administratie overeengekomen voortaan de volgende principes te hanteren bij de behandeling van bouw misdrijven waarin een uitspraak is geveld in een vonnis of arrest in kracht van gewijsde en waarin de veroordeelden niet vrijwillig overgaan tot het herstel in de oorspronkelijke staat.

In 1995 werd met de parketten in de schoot van de commissie voor Vervolgingsbeleid afgesproken om bouw misdrijven te vervolgen volgens de principes van de prioriteitennota. Alle vonnissen en arresten worden betekend, hetzij met het oog op de inning van de dwangsom als deze door de rechter is uitgesproken, hetzij met het oog op ambtshalve uitvoering vanaf het ogenblik dat de door de rechter toegestane termijn voor vrijwillige uitvoering door de overtreder is verstreken als geen dwangsom is opgelegd, zodat het bouw misdrijf binnen een redelijke termijn ongedaan kan worden gemaakt en er geen nieuwe achterstanden ontstaan. Vanaf 1996 treden wij met andere woorden op conform de afspraken gemaakt in 1995 in de commissie voor Vervolgingsbeleid.

Voor de fameuze contentieux over ruimtelijke ordening van 1995 tot 1990 is men systematisch teruggedaan in het verleden. Vroeger werden voor deze dossiers de vonnissen en arresten per jaar aangewezen voor ambtshalve uitvoering, te beginnen bij 1994, teruggaand tot 1990, en vervolgens 1995. In de vonnissen en arresten van één jaar werden zo veel mogelijk prioriteiten gelegd, bijvoorbeeld volgens de ligging van de bouw overtredding in een natuurgebied.

In de toekomst worden de lijsten niet langer verticaal per jaar afgewerkt, maar horizontaal. Dit wil zeggen over de jaren 1995 tot 1990 heen, volgens de prioriteiten vastgelegd in de prioriteitennota en in het regeerakkoord. De criteria die in aanmerking worden genomen, zullen we dus horizontaal over dat tijdsbestek van vijf jaar toepassen. Deze criteria betreffen bouw overtreddingen in kwetsbare gebieden of flagrante bouw overtreddingen, zoals gevallen waarin systematisch het stakingsbevel werd genegeerd of gelegde zegels werden verbroken. Verder betreft het ook gevallen van manifeste

onwil of ernstige overlast voor de direct benadeelden.

Deze werkwijze heeft tot gevolg dat de ernstige zaken eerst worden aangepakt. Mijn voorkeur gaat dus uit naar de aanpak van bouw overtreddingen in natuurgebieden, maar ook van andere flagrante overtreddingen. Voor de uitspraken in kracht van gewijsde vanaf 1996 ligt dit besloten in de afspraken over het vervolgingsbeleid, voor de oudere uitspraken in de horizontale prioriteiten. Dat betekent dat vanaf 1996 alles systematisch wordt aangepakt. De gemeenten hebben daar een belangrijke rol in. (*Opmerkingen van de heer Johan De Roo*)

Mijnheer De Roo, het is heel belangrijk, zoals mevrouw Vertriest al zei, dat de gemeente een rol speelt in het opsporingsbeleid. Waar opnieuw overtreddingen worden begaan, moet zij onmiddellijk ingrijpen en signaleren, zodat er een gestructureerd overleg komt. Enerzijds zijn er vonnissen die we verticaal uitvoeren, anderzijds vragen we aan de gemeentebesturen om een actieve rol te spelen zodat het niet opnieuw uitdijt tot een feitelijke situatie.

Prioriteiten stellen betekent niet noodzakelijk dat de overheid afziet van ambtshalve uitvoering in de gevallen die niet onmiddellijk aan bod komen volgens de gestelde prioriteiten. Een bouw misdrijf in een landbouwzone kan evengoed in aanmerking komen voor uitvoering. Alleen zullen we eerst de ernstige gevallen aanpakken. Daar kan ook een voorbeeldfunctie van uitgaan. Er mag worden verwacht dat veroordeelde bouw overtredders snel zelf zullen overgaan tot een uitvoering, als duidelijk is dat het de overheid ernst is met de beteugeling van bouw misdrijven.

Het komt in eerste instantie de commissie voor Vervolgingsbeleid toe om te oordelen welke aanpak zij zal gebruiken. Deze commissie komt nog steeds op geregelde tijdstippen samen. Het ligt geenszins in mijn bedoeling haar werkzaamheden op te schorten of af te zwakken. Deze commissie heeft haar eigen dynamiek en werkritme, en werkt gewoon verder. Op de laatste vergadering, die plaatsvond op 24 november, werden de beleidslijnen inzake ambtshalve uitvoeringen, vervat in het regeerakkoord, bevestigd en toegelicht in aanwezigheid van de vertegenwoordigers van de procureurs-generaal, de ambtenaren van de bouwinspectie en mijn adjunct-kabinetschef, die mij vertegenwoordigde. De vastlegging van de prioriteiten is gebeurd per provincie. We hebben een nota gemaakt per provincie en per jaar. De nota is opgedeeld in

Van Mechelen

vonnissen in kracht van gewijsde met een dwangsom, en vonnissen in kracht van gewijsde zonder dwangsom, op hun beurt opgedeeld in prioritaire en niet-prioritaire gebieden.

Ik geef een willekeurig voorbeeld voor de provincie Limburg in 1992. De orde van grootte is vrij gelijklopend voor de verschillende provincies. Voor Limburg waren er in 1992 negen vonnissen in kracht van gewijsde getreden met een dwangsom. Daarvan zijn er op dit ogenblik acht afgehandeld. Er is één vonnis zonder dwangsom in prioritair gebied, daterend van 15 december 1992, over een bouwovertreding in een natuurgebied. Het gaat over een vijver met een gebouwtje. In niet-prioritair gebied is er een vonnis over een chalet met garage en vijver in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Dit vonnis is inmiddels uitgevoerd. Er is een vonnis met betrekking tot een overtreding in agrarisch gebied. Het betreft hier een jeugdlokaal waarvoor men een oplossing zoekt. Er zijn vier vonnissen over bouwovertredingen in woongebieden : twee over een garage, een over een weekendwoning en een over verschillende overtredingen. Inmiddels is een van deze overtredingen geregulariseerd.

Dit voorbeeld geeft een idee van de manier waarop de lijsten zijn opgesteld en van het handhavingsbeleid. De boodschap is dat er op het terrein heel wat vonnissen worden uitgevoerd. Het opleggen van een dwangsom lijkt hierbij bijzonder efficiënt. Het gaat niet steeds over woningen, maar ook over chalets, vijvers, bijgebouwen en terreinophogingen. Dergelijke inventarisaties dedramatiseren de problematiek. We moeten op deze manier systematisch verder werken. Ik noem dit de horizontale aanpak : we maken een overzicht van de bouwovertredingen tussen 1990 en 1995, die we dan horizontaal aanpakken met voorrang voor prioritaire gebieden. Er zijn aanbestedingen lopende om indien nodig tot uitvoering over te gaan.

Gelijktijdig met de opdracht tot inventarisatie en kwalificatie heb ik mijn administratie verzocht om voorlopig geen ambtshalve uitvoeringen meer te verrichten. Ik draag de politieke verantwoordelijkheid voor deze vraag. Op 19 november 1999 heb ik deze werkwijze besproken met de administratie. In een werkvergadering op het kabinet hebben we de administratie de toestemming gegeven om voor bepaalde prioritaire dossiers weer te starten met ambtshalve uitvoeringen. Het komt aan de administratie toe om op basis van deze lijsten, getoetst aan het Vlaams regeerakkoord, te bepalen waar

men tot actie overgaat. Ik bepaal dus niet wie wat en waar moet doen.

Op 24 november 1999 heb ik deze afspraken bevestigd in een kabinetsnota aan de administratie. Hierbij werd gestipuleerd dat bij ambtshalve uitvoeringen, conform het regeerakkoord, de prioriteit uitgaat naar de kwetsbare gebieden, alsook naar die overtredingen waar er sprake is van flagrante bouwovertredingen, manifeste onwil of ernstige overlast voor direct benadeelden. Tevens heb ik gestipuleerd dat bij elk dossier van ambtshalve uitvoering een communicatieplan of persnota moet worden gevoegd, en dat afbraken dienen te geschieden conform de vigerende milieuwetgeving.

Het coördinatiedecreet van 1996 noch het decreet van 18 mei 1999 bieden een afdoende juridische basis voor een eventueel uitdovingbeleid. De mogelijkheid van het uitdovend gebruiksrecht, waarbij met de eigenaar individuele overeenkomsten worden afgesloten, werd door de afdeling Juridische Dienstverlening van het departement onderzocht op 17 december 1997, in het kader van de permanente bewoning van weekendverblijven. Dit onderzoek leidde tot een negatieve conclusie. Ten eerste kan men uit een onwettige situatie geen subjectieve rechten verkrijgen. Ten tweede kan de overheid geen afstand doen van haar verplichting – zowel wat betreft het vorderingsrecht als wat betreft haar recht vonnissen en arresten uit te voeren – om op te treden tegen bouwmisdrijven, zelfs niet tijdelijk. Dit zou strijdig zijn met de openbare orde. Ten slotte kan elke belanghebbende derde of verkrijger de nietigheid van de overeenkomst opwerpen.

– *De heer Herman Lauwers treedt als voorzitter op.*

Een andere, algemene studie over mogelijkheden tot juridische onderbouwing van een uitdovingbeleid, uitgevoerd door een extern bureau, komt tot de conclusie dat een dergelijk beleid vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid niet te verkiezen is. Op dit ogenblik is er immers geen voldoende juridische onderbouw voor. Desondanks wordt het momenteel niet volledig uitgesloten dat uitputtend juridisch onderzoek nog nieuwe mogelijkheden kan opleveren. Dienaangaande wordt door mijn administratie verder onderzoek uitgevoerd.

In artikel 166, paragraaf 1.2 van het decreet van 18 mei 1999 werd gesteld dat onder bepaalde voorwaarden, zij het voor een periode van vijf jaar, een woning kan worden herbouwd op dezelfde plaats. Een van deze voorwaarden is dat het een bestaande en bovendien vergunde woning betreft, die niet

Van Mechelen

verkrot is op het moment van de vergunningsaanvraag. Hierover rezen verschillende interpretatiemoeilijkheden. Het is niet geheel duidelijk wat als 'bestaand vergund' en 'niet verkrot' moet worden beschouwd bij zonevreemde woningen die reeds wederrechtelijk werden herbouwd voor 1 januari 1999. Ook de heer De Roo heeft hier al op gewezen. In vele gevallen ging het om hoeven die door storm of door brand werden verwoest of waar men bij het uitvoeren van de verbouwingswerkzaamheden op onoverkomelijke bouwtechnische problemen stuitte.

In de toelichtingsnota bij artikel 166 wordt vermeld dat men net aan deze gevallen heeft gepoogd tegemoet te komen door onder meer een meer sluitende definitie op te stellen, die een duidelijk onderscheid maakt tussen verbouwen en herbouwen. Derhalve werden reeds vorige maand onderrichtingen verstrekt aan de administratie. Zonevreemde woningen die reeds voor 1 januari 1999 wederrechtelijk werden herbouwd, kunnen eveneens onder toepassing van artikel 166 worden behandeld binnen de vergunningsprocedure – en dus niet noodzakelijk via de strafprocedure – op voorwaarde dat het dossier aangevuld wordt met een afdoende bewijslast. Deze bewijslast veronderstelt onder meer dat de aanvrager op een of andere wijze, bijvoorbeeld door recente foto's of inschrijving in het volkingsregister, kan aantonen dat de woning niet verkrot was op het moment van de aanvang der werken.

Dit standpunt werd reeds vertolkt binnen de commissie voor Vervolgingsbeleid, en heeft uiteraard een belangrijk gevolg voor de reeds ingestelde vorderingen, de lopende procedures bij de hoven van beroep en arresten en/of vonnissen die werden uitgesproken en in kracht van gewijsde zijn getreden.

In de commissie werd dan ook afgesproken dat de parketten alle lopende dossiers die in aanmerking komen voor toepassing van artikel 166 van het decreet van 18 mei 1999, stelselmatig zouden terugsturen naar de respectieve gemachtigde ambtenaren voor herbeoordeling. Zo kan men nagaan of de oorspronkelijke herstellvordering al dan niet gehandhaafd blijft. Het akkoord binnen de commissie voor Vervolgingsbeleid was dat de dossiers worden teruggestuurd naar de gemachtigde ambtenaren op de buitendiensten, die met kennis van zaken kunnen oordelen of het dossier al dan niet in aanmerking komt voor de toepassing van artikel 166. Zo ja, dan moet er een procedure worden opgestart binnen het kader van de vergunningsprocedure. Zo

nee, dan houdt de gemachtigd ambtenaar zijn herstellvordering aan en bezorgt hij het dossier terug aan de parketten. Dit verzoek ging ook uit van de magistraten. Op deze wijze proberen we voor deze schrijnende toestanden een oplossing te bieden. Zoals u weet, geldt dit maximaal voor vijf jaar.

Na de intentieverklaring van de vorige regering over de selectie van een aantal knelpuntgemeenten, de opmaak van inventarissen, de visieopbouw en planmatige aanpak om tot mogelijke oplossingen van deze problematiek te komen, behandelt deze commissie momenteel een verzoekschrift van de heer Lode Lambrechts namens het Nationaal Comité voor de Weekendverblijven. Onlangs verzocht ik, op vraag van de commissievoorzitter, de administratie een technisch advies te geven over de haalbaarheid van de concrete voorstellen en aanbevelingen over de weekendverblijven, met onder meer de problematiek van de illegale weekendverblijven, de permanente bewoning van weekendverblijven en de verjaringstermijn van bouw misdrijven.

Tevens wordt nog onderzocht in welke mate de gegevens van de regularisatieaanvragen van 1974 in uitvoering van de toenmalige grootschalige inventarisatie – en mogelijk regularisatie die de minister toen in het vooruitzicht stelde – nog beschikbaar zijn. Dit was een vraag van de heer Lambrechts.

– *De heer Jacques Timmermans, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Het uitdovingbeleid, zoals reeds voorheen gesteld, dient mijns inziens nog verder juridisch uitputtend te worden onderzocht. Een meerwaarde is thans de enige decretale vorm van gedoogbeleid in de huidige regelgeving. Indien men dit wenst, kunnen nog een aantal denksporen worden ontwikkeld. Ik stel voor dat de commissie zich daarover bezint bij de behandeling van het verzoekschrift van de heer Lambrechts. Normaal gezien neem ik op dat vlak zelf geen initiatieven.

Ook de gemeenten hebben een taak in het handhavingsbeleid. Ik verwijs hiervoor naar de voorstellen van de administratie voor het sectoraal addendum bij het pact met de gemeenten. Inzake handhaving werden onder meer de volgende voorstellen geformuleerd.

‘De Vlaamse regering oefent het administratief toezicht uit op de taken, opdrachten en beslissingen van gemeenten op het vlak van ruimtelijke ordening, op een uniforme wijze, en ze zorgt voor eenduidige interpretaties. Dit is de hoofdopdracht

Van Mechelen

van de centrale administratie ruimtelijke ordening. De gemeente erkent dat het Vlaams Gewest het handhavingsproces ruimtelijke ordening stuurt en bewaakt. De Vlaamse regering formuleert duidelijke strategische en operationele doelstellingen in haar ruimtelijk handhavingsbeleid en deelt deze ook mee aan de gemeenten, zodat de uniformiteit, de continuïteit en de rechtszekerheid worden verzekerd.

De Vlaamse regering informeert de gemeenten over de principes van het gewestelijke handhavingsbeleid. De Vlaamse regering concretiseert, binnen de krijtlijnen van het decreet van 18 mei 1999, in onderlinge afspraak met de gemeenten en de VVSG de rollen en opdrachten inzake handhavings ruimtelijke ordening.

De Arohm ondersteunt de gemeenten die een specifiek gemeentelijk handhavingsbeleid wensen te voeren. Het gemeentelijk handhavingsbeleid mag geen afbreuk doen aan de principes van het gewestelijk handhavingsbeleid. De gemeente deelt aan de Arohm mee welk specifiek handhavingsbeleid zij wenst te voeren. In zoverre nog niet bepaald door het decreet van 18 mei 1999, spreken de Arohm en de gemeenten onderling de termijnen af waarbinnen de verschillende taken en opdrachten worden uitgevoerd. De gemeente verbaliseert op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse regering de inbreuken op de ruimtelijke ordening. Bij een verzoek van de Vlaamse regering gebeurt de vaststelling binnen duidelijk afgesproken termijnen.

De Vlaamse regering en de gemeenten werken nauw samen bij de uittekening en de realisatie van een preventief handhavingsbeleid, waarin een vroegtijdig optreden tegen inbreuken centraal staat. Stakingsbevelen, uitgaande van de gemeente, worden binnen de decretaal gestelde termijnen ter bekrachtiging aan de stedenbouwkundige inspecteurs voorgelegd.

De Vlaamse regering ondersteunt via opleiding, advies en bijstand de gemeente die gebruik wenst te maken van de instrumenten voor de handhaving van de ruimtelijke ordening. Het Vlaams Gewest en de gemeente werken op het terrein samen bij de ambtshalve uitvoeringen.'

Tot daar de tekst van het bijvoegsel met betrekking tot het sectoraal addendum bij het pact tussen de Vlaamse administratie en de gemeenten. Het

spreekt vanzelf dat er tussen deze mooie tekst en de werkbare tekst op het terrein nog een kleine afstand ligt, die ik samen met de directeur-generaal tegen 1 mei zal moeten wegwerken, zodat we met een duidelijke omzendbrief naar de gemeenten kunnen gaan.

Op de vragen over de verjaring dien ik helaas een vrij juridisch antwoord te geven. De decreetgever heeft niet de bevoegdheid om de verjaringstermijnen voor bouwovertredingen of de uitvoering van vonnissen en arresten te bepalen. Dit behoort aan de federale overheid. Het is overigens niet juist dat bouwovertredingen niet verjaren. Wel zijn stedenbouwmisdrijven voortdurende misdrijven, wat wil zeggen dat instandhouding strafbaar is. De decreetgever zou zonder zijn bevoegdheid te overschrijden kunnen beslissen dat een bouwmisdrijf niet langer een voortdurend misdrijf is. Ik kan u enkel zeggen dat het Vlaams regeerakkoord hier niets over zegt. Derhalve mag u van mij in dit verband geen enkel initiatief verwachten.

Over de voorlichtingscampagne heb ik reeds herhaaldelijk gezegd de stellige mening te zijn toegegaan dat het handhavingsbeleid gepaard moet gaan met een duidelijk communicatiebeleid, zodat we de burgers het waarom van wat we doen, kunnen uitleggen. Om die reden werkte de afdeling Bouwinspectie van mijn administratie op 15 september 1999 een voorstel uit tot het uitschrijven van een overheidsopdracht voor het leveren van een communicatiestrategie ten behoeve van het handhavingsbeleid, met inbegrip van eventuele creatie en productie. Op de begroting werd daartoe in de noodzakelijke financiële middelen voorzien.

Nu reeds worden door mijn administratie, in samenwerking met de afdeling Communicatie en Ontvangst en de informatie-ambtenaar, voorbereidingen getroffen voor infosessies over de principes van de ruimtelijke ordening en het handhavingsbeleid, dit voor de journalisten van de redacties van de dag- en weekbladen, de TV- en radiojournaals en andere duidingsprogramma's. Zo kan de berichtgeving in de toekomst met meer kennis van zaken en objectiever verlopen. De inspecteur-generaal heeft ondertussen reeds een gunstig advies verleend om een prijsvraag voor deze campagne uit te schrijven.

Tot slot kom ik tot de administratieve geldboete. De passage in het regeerakkoord volgens dewelke de administratieve geldboete zal worden verrijnd en de inzet van andere instrumenten zal worden onderzocht, refereert aan artikel 156, paragraaf 1,

Van Mechelen

van het decreet van 18 mei 1999, waarin wordt gestipuleerd : 'Onverminderd de bepalingen van afdeling 1 wordt een administratieve geldboete van 200.000 frank opgelegd aan de personen die handelingen, werken of wijzigingen voortzetten in strijd met een door de stedenbouwkundig inspecteur bekrachtigd bevel tot staking'. Bedoeling is de betreffende sanctie minder arbitrair te maken door de orde van grootte van de geldboete af te stemmen op onder meer de aard en de omvang van de overtreding, en dit bedrag bovendien te differentiëren op grond van de respectieve bestemmingszones.

Tot daar mijn antwoorden met betrekking tot het handhavingsbeleid. De algemene conclusie is dat wij hier wel degelijk aan doorwerken. Wij willen dit met kennis van zaken doen, en de inventarisatie en de toetsing aan de criteria uit het regeerakkoord zijn hiervoor een conditio sine qua non. We maken werk van de communicatie, waarvoor we een duidelijk maatschappelijk draagvlak creëren. We stellen alles in het werk om de mensen inzake ambtshalve uitvoering ervan te overtuigen tot preventieve actie over te gaan om vonnissen van een rechter – wat iets anders is dan beslissingen van de minister van Ruimtelijke Ordening – zelf uit te voeren.

Men kan een bouwvergunning aanvragen bij de gemeente en bij stedenbouw, men kan beroep aantekenen bij de bestendige deputatie, men kan nadien in beroep gaan bij de minister, men kan beroep aantekenen bij de Raad van State, men kan aankloppen bij de rechtbank van eerste aanleg, men kan in beroep gaan bij het hof van beroep en men kan in cassatie gaan. Maar als deze rit is afgelegd en er een vonnis in kracht van gewijsde is uitgesproken, vraag ik uiteindelijk aan de burgers van dit land om zich neer te leggen bij de uitspraak van de rechter. Zoals reeds werd gezegd door de heer Geraerts, moet de ambtshalve afbraak van een woning als hoofdverblijfplaats de absolute uitzondering zijn. Ik ben er dan ook voorstander van dat de burgers hier hun volle verantwoordelijkheid nemen.

Een andere bijzonder belangrijke conclusie is dat we via een goede communicatie aan de burgers uitleggen waarom we dit allemaal doen en waarom we daarbij de normale spelregels hanteren. Het debat dat we over de weekendverblijven zullen voeren, zal richtinggevend zijn om te bepalen waarheen deze parlementaire commissie op termijn wil gaan. Vandaar de uitdrukkelijke opdracht

aan de administratie om een en ander verder te onderzoeken.

Wat mij betreft, gaat het handhavingsbeleid verder om een geloofwaardig beleid inzake ruimtelijke ordening te kunnen voeren. We hebben wel de plicht te onderzoeken hoe we dit op de meest verstandige wijze kunnen doen. Daarmee bedoel ik dan het voorzien in het noodzakelijke maatschappelijk draagvlak ter schraging van de handelingen die wij stellen. Ik denk niet dat hier iemand aanwezig is die de noodzaak daarvan durft te betwisten.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik dank de minister voor zijn uitvoerig antwoord, waarmee hij meer duidelijkheid heeft geworpen op het handhavingsbeleid en zijn standpunt ter zake. Belangrijk aan een handhavingsbeleid is dat het bekend, transparant en duidelijk is.

Toch wens ik aan te dringen op een voortzetting van die verduidelijking. U hebt terecht gesproken over communicatie en de prioriteitennota, want het handhavingsbeleid moet inderdaad aan iedereen bekend en duidelijk worden gemaakt. In de communicatie moet de aandacht ook uitgaan naar preventie, en moet bijvoorbeeld worden verduidelijkt wat met kleine werken wordt bedoeld en wat daarop van toepassing is.

Die communicatie naar de bevolking én naar de gemeentebesturen mag niet langer uitblijven. Ook dat sectoraal addendum bij het pact met de gemeenten is volgens mij nog totaal onbekend. Hetzelfde geldt voor de omzendbrief. Ik kan begrijpen dat dit tijd vergt, maar we mogen daar toch niet te lang mee wachten.

Ik wens nog even terug te komen op de twee periodes met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de vonnissen, namelijk de periode 1990-1995 en de periode 1996 tot nu. Voor de periode 1996 tot heden sprak u over de afspraken die in 1995 zijn gemaakt. Ik denk dat u daarmee naar de omzendbrief-Kelchtermans verwijst. Die afspraken zijn in de volgende jaren nog strenger gemaakt door de ministers Baldewijns en Stevaert. Vertrekt u nu van de initiële prioriteitennota 1995, of van de gewijzigde versie die tot op heden van toepassing is ?

Minister Dirk Van Mechelen : De directeur-generaal zegt mij dat deze nota niet gewijzigd is. We hebben het wel degelijk over de nota zoals die aan

Van Mechelen

de commissie voor Vervolgingsbeleid werd meege-deeld.

De heer Joachim Coens : Dat is dus de nota van 1995 ?

Voor de periode van 1990 tot 1995 spreekt u over horizontaal afwerken, volgens de criteria uit het regeerakkoord. Ik zou dat graag eens op papier zien. In het regeerakkoord staat dit te summier beschreven. Sommigen onder ons kennen dit misschien, maar er is meer duidelijkheid nodig. U spreekt over kwetsbare gebieden, flagrante overtredingen, en manifeeste hinder voor de omgeving. Dat zijn rekbare begrippen, waaraan iedereen een eigen interpretatie kan geven. Ze moeten dus ook worden gespecificeerd.

Er is een omzendbrief voor de gevallen van 1996 tot heden. Ook voor de periode van 1990 tot 1995 moet er duidelijkheid zijn op papier.

Minister Dirk Van Mechelen : De drie criteria zijn duidelijk genoeg. Iedereen weet wat wordt bedoeld met kwetsbare gebieden : natuurgebieden, reservaten, parkgebieden. Van een flagrante overtreding is sprake wanneer iemand bewust zegels heeft verbroken, eenmaal of verschillende malen. Om manifeeste hinder voor omwonenden vast te stellen, moet het dossier worden bekeken. Dat is het probleem met ruimtelijke ordening : de algemene principes moeten steeds worden getoetst aan de feiten.

Op basis van deze criteria is de inventarisatie gebeurd, en weten we nu wat de ernstige misdrijven zijn. De ambtshalve uitvoering zal prioritair daarop van toepassing zijn. Dat zegt het regeerakkoord. Een voorbeeld van manifeeste onwil is het geval van de keukencontainer die bij een restaurant werd geplaatst, en waarover afspraken werden gemaakt met de gouverneur van West-Vlaanderen om tot een oplossing te komen. We hebben daar de grootste billijkheid in acht genomen. Met de uitbater werd een timing afgesproken om de zaak zelf te regulariseren. Die timing bleek hij uiteindelijk te hebben gevraagd om de administratie via een handigheidje in de luren te leggen.

Door op te treden, proberen we op het terrein een signaal te geven. Men moet niet proberen ons steeds opnieuw voor voldongen feiten te stellen. Als we ambtshalve afbreken, treden we echter eerst op in de gevallen die echt onaanvaardbaar zijn. Dat is een signaal van de laatste kans. Ik blijf

er bij dat de eigenaar van een weekendverblijf in een natuurgebied waarvoor een vonnis in kracht van gewijsde bestaat, het probleem best zelf oplost door het op een oordeelkundige manier te verwijderen. Dit signaal proberen we te geven.

Het enige probleem waarmee we blijven zitten, zijn de gevallen waarin het om een hoofdverblijfplaats van een burger gaat. Daar moeten we de grootste omzichtigheid aan de dag leggen, al moet duidelijk zijn dat wat niet kan, niet kan. De communicatie moet dan ook bijzonder goed worden georganiseerd, anders valt dit probleem terug op de hoofden van de politici, wat sommigen misschien graag hebben.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik ga akkoord met de horizontale aanpak. Toch is een regeerakkoord geen document dat als basis kan dienen en dat naar iedereen kan worden gezonden.

Minister Dirk Van Mechelen : Er komt een omzendbrief met betrekking tot het handhavingsbeleid, waarin we zeggen wat we doen, welke richting we uit willen en welke essentiële rol de gemeente kan spelen. Er zal ook met de burgers worden gecommuniceerd over wat niet meer kan.

Een nieuw besluit over de kleine werken wordt op de ministerraad van 14 januari voorgelegd aan de regering. Het werd in een interkabinettenwerkgroep besproken. Daarna moet het naar de Raad van State, waarna het pas definitief kan worden goedgekeurd. Dan zullen we erover debatteren.

Het zo veel mogelijk dingen van een bouwvergunning vrijstellen, mag niet ons doel zijn. Wel moeten we zo veel mogelijk overlaten aan het laagste niveau. Dat is de subsidiariteit van de gemeenten. Voor vele zaken is een vergunning nodig, maar het moet niet altijd de gemachtigde ambtenaar of de stedenbouwkundige ambtenaar zijn, die ze moeten afleveren.

Het probleem is ook dat de burger denkt dat iets in voege treedt als het op de ministerraad is geweest. De Raad van State moet echter de procedure afwerken, waarna het pas kan worden bekrachtigd.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik sprak net, ter verduidelijking, over het ministerieel besluit van 29 juli 1997 van minister Baldewijns, dat de omzendbrief van 1995 enigszins bijstuurt. Ik vroeg of het ging

Coens

om de oorspronkelijke brief of om de bijgestuurde versie. Daar kunnen we het later nog over hebben.

De verklaring van de heer De Gucht dat er geen ambtshalve uitvoeringen meer gebeuren, klopt dus blijkbaar. Ik heb begrip voor een aantal zaken, maar in uw communicatie over het handhavingsbeleid zit u met een probleem. Het loslaten van de ultieme mogelijkheid van de ambtshalve uitvoering, maakt het moeilijk om de burger er alsnog toe aan te zetten zelf tot daden over te gaan, wat we eigenlijk verkiezen. Ik begrijp dat u die afweging maakt, maar u zult dit niet lang meer op die manier kunnen doen. U zult in de communicatie die u begin volgend jaar wil opzetten, meer duidelijkheid moeten creëren.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de minister, uw antwoord geeft aan dat er stappen worden gezet naar meer duidelijkheid. Als u echter een omzendbrief opstelt over het handhavingsbeleid, zou u best wat u hier hebt gezegd – en wat nog moet worden verfijnd want u hebt er tijdens het gesprek nog verklaringen aan toegevoegd – overmaken aan al de gemachtigde ambtenaren. Zo kunnen ze op een eenduidige wijze rekening houden met het hier vooropgestelde beleid. Allerlei reacties geven soms de indruk dat de aanpak niet altijd zo eenduidig is. Elke burger moet echter in dezelfde omstandigheden op dezelfde wijze worden beoordeeld.

Ik heb ook een heel precieze vraag over de toepassing van artikel 166. Ik wil weten of ik u goed heb begrepen. Stel dat iemand een vergunning heeft gekregen voor een verbouwing op basis van de oude regelgeving, volgens dewelke hij met 20 procent mocht uitbreiden. De geest van de besprekingen over het nieuwe decreet was over alle partijen heen dat artikel 166 een verbouwing of uitbreiding met 100 procent toelaat, voor zover de 700 kubieke meter niet wordt overschreden. Bij heel slechte woningen die zonevreemd zijn, zou zelfs mogen worden herbouwd. De persoon in mijn voorbeeld heeft herbouwd op basis van de vroegere regelgeving, maar de werken zijn stilgelegd omdat hij te ver ging : hij breidde uit met meer dan 20 procent. Hij had zijn vergunning dus overtreden. Indien hij een vergunning had aangevraagd op basis van het nieuwe artikel 166, was zijn werk wel voor een vergunning vatbaar. Heb ik het goed begrepen dat voor die stilgelegde werken, de gemachtigd ambtenaar een nieuwe aanvraag met het oog op regulari-

satie op basis van de nieuwe wetgeving, moet beoordelen op basis van het nieuwe artikel 166 ?

Minister Dirk Van Mechelen : Ja, onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat hij kan aantonen dat de woning bij de start van de verbouwing niet verkrot was. Hij kan dat argumenteren met feiten, zoals reeds gezegd : foto's, inschrijving in het bevolkingsregister, enzovoort. Het komt de gemachtigd ambtenaar – in de toekomst de stedenbouwkundige ambtenaar – toe om daar met kennis van zaken over te oordelen.

Over deze problematiek zijn er vergaderingen geweest van de commissie van de gemachtigde ambtenaren. Ik heb ook op mijn kabinet een vergadering gehouden met de directeur-generaal en de gemachtigd ambtenaren om, naar aanleiding van uw vroegere vragen, aan te duiden wat de geest van de wet en de wil van de commissie is.

Op basis van uw vraag om uitleg, mijnheer De Roo, over het toepassingsgebied van artikel 166, onderzoeken we of dit niet moet worden uitgebreid, bijvoorbeeld naar zones voor gemeenschapsvoorzieningen. Daar zullen echter bijkomende criteria voor moeten worden ingeschreven. Dat wordt nu onderzocht.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : In het handhavingsbeleid mis ik één element. Ik verwijs naar het verslag van de bespreking van het decreet. Zowel de heer Gabriels als de heer Lachaert waren het met mij eens dat er een halt moet worden toegeroepen aan de verklikkersmaatschappij. De gemachtigd ambtenaar geeft absolute voorrang aan anonieme brieven. Een overtreder tegen wie geen klacht wordt ingediend, krijgt geen problemen. Dit stoot me tegen de borst. Als dit niet wordt tegengegaan, wordt dit problematisch : het individualisme, het egoïsme en de onverdraagzaamheid worden aangewakkerd door toe te laten dat gevolg wordt gegeven aan anonieme klachten van mensen die in periodes van openbaar onderzoek niet de moed hebben een bezwaar in te dienen. Ik vraag de minister om dit te onderzoeken. Eminente collega's van zijn partij, zoals de heren Lachaert, Gabriels en Denys, hebben zich hierbij aangesloten.

De voorzitter : Mag ik vragen om bij het agendapunt te blijven ? We kunnen het decreet hier toch niet opnieuw bespreken ?

De heer Johan De Roo : Iemand die naar Brussel wordt geroepen, wordt gehoord door één ambte-

De Roo

naar. Ik heb het zelf meegemaakt ; misschien is dit nu niet langer het geval. Daar is iets mis mee. Op provinciaal vlak wordt de burger gehoord door een college, voorgezeten door de gouverneur en bestaande uit leden van de bestendige deputatie. Op centraal niveau wordt men door een ambtenaar gehoord.

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Mijnheer de minister, u spreekt over een goede communicatie. Ik ben het daar volledig mee eens. Er heerst een zeer grote onduidelijkheid bij alle betrokkenen. U neemt nu wel een bocht van honderd tachtig graden ten opzichte van uw beloften voor de verkiezingen.

U sprak over de overtredingen van 1992 in Limburg. Zijn deze vonnissen in 1992 uitgesproken ? U vindt de aantallen nogal miniem. Ik heb daar mijn twijfels over, en zou graag de cijfers horen van de jaren 1995, 1996 of 1997. Ik vermoed immers dat er de laatste jaren veel meer vonnissen zijn geveld.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik raad u aan om hierover een schriftelijke vraag te stellen. De inventarisatie van de vonnissen is beschikbaar.

De heer Jean Geraerts : Het afbreken van de hoofdverblijfplaats gebeurt slechts uitzonderlijk. Het zou echter kunnen dat kleine zelfstandigen hun winkel of garage zonder vergunning hebben gebouwd. Bij afbraak vallen zij zonder inkomsten. Voor sommige mensen zou dit een zeer groot probleem zijn. Misschien kunt u voor de zonevreemde bedrijven een oplossing vinden voor de kleine zelfstandigen.

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Het antwoord van de minister verduidelijkt veel, en ik ben daar blij om. Ik heb wel vragen bij de manier waarop de CVP deze discussie voert. Binnenkort zullen we naar aanleiding van de beleidsbrieven van de minister deze maatschappelijke discussie opnieuw kunnen voeren. Het mag dan niet bij vragen blijven. Ik hoop dat ook de CVP dan zal meewerken aan dit maatschappelijk debat, en dat ze de toon zal zetten van haar eigen visie. Kiest de CVP voor menselijke oplossingen of voor een afbraakbeleid ? Men kan zich niet beperken tot vragen. In een moderne democratie moet er ook plaats zijn voor een visie.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Ik heb naar heel het antwoord van de minister geluisterd, maar toch wel iets meer naar het deel over de huidige en toekomstige rol van de gemeenten. Dat de gemeenten een rol spelen in de ruimtelijke ordening is een evidentie. Wat de handhaving betreft, is het inderdaad haar taak om via haar gemachtigde ambtenaar processen-verbaal op te stellen. Wanneer om advies wordt gevraagd of een voorstel wordt gedaan voor een herstelmaatregel, heeft de gemeente ook haar inbreng. Dit is, bij mijn weten, de taak van de gemeente bij een handhavingsbeleid. Het overige wordt gecoördineerd en behoort tot de beslissingsbevoegdheid van de minister.

Er is geen rechtsgrond om als gemeente een afbraak te vorderen. De gemeente moet de wetgeving toepassen en moet daarbij rekening houden met de geldige en gepubliceerde omzendbrieven. De meeste gemeenten zijn daartoe bereid. Nuances via het regeerakkoord zorgen wel voor moeilijkheden. Het regeerakkoord bindt enkel de regering, niet de parlementsleden die tot de meerderheid behoren en zeker niet de parlementsleden die niet tot de meerderheid behoren. Laat staan dat het dan de gemeenten zou binden.

Het is dan ook nodig het correcte instrument te gebruiken : de omzendbrief. Deze omzendbrieven moeten er heel snel zijn. Als de commissie voor Vervolgingsbeleid een zekere rechtspraak ontwikkelt en als de minister wilt dat de gemeenten overtredingen blijven verbaliseren, dan is het belangrijk dat de gemeenten deze rechtspraak kennen. Is het, in het kader van de transparantie waar vooral de heer Coens op aandringt, niet aangewezen dat de gemeenten op zijn minst een kopie van de verslagen, rechtspraak en besluiten van deze commissie in handen krijgen ? Deze publicaties moeten op een correcte, overtuigende en transparante manier bij de gemeenten terecht komen.

De minister zegt dat er een inventaris is van de ernstige overtredingen. Aan elke gemeente zou men de inventaris van haar provincie moeten meedelen. Als men inderdaad op basis van deze inventaris zal verder werken, heeft de gemeente het recht om deze inventaris te kennen. Zonder het publiceren van de besluiten en de rechtspraak van de commissie voor Vervolgingsbeleid, en zonder het bekend maken van de inventaris aan de gemeenten, ontstaat het risico dat men regels ontwikkelt die niet beantwoorden aan de vereisten van correcte regelgeving.

Uit het antwoord van de minister leid ik af dat de gemeenten een fascinerende, maar zwaardere taak

Merckx-Van Goey

wacht. De minister zegt dat er snel een besluit zal worden genomen voor de kleine werken. Dit is zeer dringend. Reeds voor de verkiezingen werden de gemeentelijke en stedelijke stedenbouwkundige diensten hiervoor door de burgers aangepakt.

Minister Dirk Van Mechelen : Toen was u verantwoordelijk.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : De vergunningen voor kleine werken zullen een zwaardere last betekenen voor de gemeenten.

Minister Dirk Van Mechelen : Dit werd al besproken bij de begrotingsbesprekingen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Ook wat het handhavingsbeleid betreft, krijgen de gemeenten een zwaardere taak, zonder financiële tegemoetkomingen.

De voorzitter : Ik vraag dat de parlementsleden de stukken van deze vergaderingen doornemen. Dit is allemaal al in detail behandeld tijdens de begrotingsbesprekingen.

De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Mevrouw Merckx, ik raad u aan om meer naar onze commissie te komen. Het is echt interessanter niet vijf keer over hetzelfde te moeten praten.

De verjaring is zowel een federale als een gewestelijke bevoegdheid. Het federale aspect bestaat uit twee facetten. Het eerste facet is het feit dat een bouwovertreiding een voortdurend misdrijf is, dat in zijn bestatiging voortdurend is en waaraan naar mijn oordeel op een zeker moment een einde zou moeten komen. Het misdrijf zou voor een beperkte periode als voortdurend misdrijf kunnen worden bestatigd.

Ik zal een voorbeeld geven. Veronderstel dat de federale wetgever deze aanpassing doorvoert en bepaalt dat het voortdurend misdrijf slechts over een periode van vijf jaar kan worden vastgesteld. Stel dat deze periode ingaat op 1 januari 2000 en eindigt op 31 december 2004. Als dit een federale wet zou worden, moet men niet moord en brand schreeuwen alsof dit de totale illegaliteit zou betekenen. Het betekent dat al wie bezig is met de ruimtelijke ordening in de uitoefening van zijn controlerecht op de uitvoering van de bouwwerken,

over vijf jaar tijd beschikt om alle bouwovertreidingen in Vlaanderen vast te stellen.

Dit zou bij prioriteit kunnen gebeuren, want ik kan me niet inbeelden dat alles in Vlaanderen zonder vergunning zal worden geformaliseerd. Men kan een prioriteitenlijst opstellen waarbij men zich concentreert op de prioritaire gebieden, waarvan de omschrijving gekend is : de landbouwzones met landschappelijk waardevol karakter ; grote bouwovertreidingen, ook in woonzones ; en de bouwovertreidingen die hinderlijk zijn voor de omgeving. Dit zijn eigenlijk dezelfde criteria als die welke bij het handhavingsbeleid worden gehanteerd. Een grote bouwovertreiding is bijvoorbeeld een betoncentrale midden in een gemeentekern. Volgens mij is dit een realistisch denkspoor dat niet tot illegaliteit zal leiden. Het houdt een responsabilisering in van al wie met ruimtelijke ordening bezig is. Het voortdurend misdrijf is dan gelimiteerd tot vijf jaar. Het spreekt voor zich dat voor nieuwe misdrijven opnieuw een termijn van vijf jaar begint.

Het tweede facet is de verjaring van de definitieve gerechtelijke uitspraak : de overheid is verplicht om binnen de vijf jaar na de definitief geworden gerechtelijke uitspraak de uitspraak uit te voeren. Indien die termijn van vijf jaar verstreken is – in Nederland is dit drie jaar – dan is er geen uitvoering meer mogelijk. Dat is het federale luik.

Het Vlaamse luik betreft het begrip 'instandhouding' in het decreet op de ruimtelijke ordening. Dat begrip moet worden aangepast met het oog op de convergentie met het begrip 'voortdurend misdrijf' in het strafwetboek. Het heeft natuurlijk weinig zin dat op Vlaams niveau te doen, als daar geen federaal initiatief aan gekoppeld wordt.

Ik hoop dat ik duidelijk ben geweest en dat ik u heb overtuigd van het nut en de zin van deze mijns inziens op politiek vlak realistische piste, die de deur naar illegaliteit zeker niet openzet. Integendeel, het verplicht allen die met ruimtelijke ordening bezig zijn, hun prioriteiten vast te stellen en binnen de vijf jaar op te treden. Bovendien stelt het de mensen niet afhankelijk van het al dan niet goed overeenkomen met de buurman. Daardoor wordt komaf gemaakt met de verklikkersmentaliteit, en maakt het niets meer uit het ongeluk te hebben een 'slechte' buur te hebben. Alleen zo is een gelijke en dus rechtvaardige behandeling mogelijk.

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Het verklikkingssysteem waarover de heer De Roo het had, werd in het leven geroepen en verder in de hand gewerkt door een gebrek aan controle door of lichtzinnigheid van de gemeentebesturen. Het voorstel van de heer Lachaert met betrekking tot die periode van vijf jaar boezemt me echter wat schrik in. We kunnen daar pas over spreken als er reeds duidelijke correcties aangebracht zijn.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mevrouw Merckx denkt dat we de rol van de gemeente zullen verzwaren. Dit is niet het geval en ik zal dit proberen te verduidelijken. Met dit decreet werd de kaart getrokken van de subsidiariteit op het vlak van de ruimtelijke ordening. Dit was de bewuste keuze van het Vlaams Parlement.

Bovendien wordt de rol van de gemeente met betrekking tot de vergunningsprocedure vereenvoudigd, en efficiënter en transparanter gemaakt. Ik heb aangekondigd dat wij een besluit voorbereiden waardoor de gemeenten sneller een bouwvergunning kunnen afleveren in het kader van een procedure die men gemeenzaam kan vergelijken met de procedure die vandaag wordt gevoerd voor een bouwvergunning van een woning in een goedgekeurde verkaveling.

Inzake de handhaving ben ik van oordeel dat ook een gemeente haar verantwoordelijkheden moet opnemen. Dit is het verhaal van de lusten en de lasten. Als we de gemeenten de kans geven om deze eenvoudige procedure toe te passen, waardoor veel sneller kan worden gewerkt, dan kan de vergunning meteen worden afgeleverd zodra de schorsingsperiode van de stedenbouwkundige ambtenaar achter de rug is. Daarmee worden timing, controle en alle positieve elementen harmonieus met elkaar verzoend. Normaal zou deze procedure volledig in voege treden op het ogenblik dat een gemeente beschikt over een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Dit betekent dus dat we nog drie tot vijf jaar zullen moeten wachten op de implementatie. Zowel de gemeenten als mijn administratie zijn er vragende partij voor om de gemeenten hun verantwoordelijkheid te laten opnemen en om de gemachtigde ambtenaren zich te laten inlaten met de conformiteitscontrole.

Ik hoop hiermee aan mevrouw Merckx duidelijk te hebben gemaakt dat dit een verlichting inhoudt van de lasten voor zowel de gemeentebesturen als voor de centrale administratie. Hierdoor kunnen

we ons toeleggen op het essentiële, namelijk de grote bouw- en verkavelingsaanvragen, met het oog op de uitbouw van een coherente planologische visie op gemeente, provincie en gewest.

Ik wens ook te benadrukken dat de commissie voor Vervolgingsbeleid een commissie ad hoc is, die vergadert om tot afspraken te komen tussen justitie en administratie met het oog op het voeren van een handhavingsbeleid. Deze commissie pleegt zelf geen rechtspraak. Het lijkt me wel interessant hen de opdracht te geven voor een inventarisatie van de uitspraken op het vlak van ruimtelijke ordening, dit met het oog op de communicatie. De vraag is wel of die opdracht van de minister of van de administratie moet komen. Misschien is daarin een rol weggelegd voor de universiteiten. Ik zal in ieder geval nagaan hoe we een dergelijke bundeling kunnen bereiken.

Ik kan begrip opbrengen voor de bezorgdheid van de heer De Roo met betrekking tot het verloop van de hoorzittingen en het verschil van behandeling op niveau van deputatie en administratie. Hij mag echter niet uit het oog verliezen dat het een vrij kleine administratie is met beperkte middelen.

De door de heer Coens gevraagde omzendbrief komt er tegen 1 mei, samen met de inwerkingtreding van het decreet. Inzake de verjaring wil ik nogmaals benadrukken dat dit niet in het regeerakkoord is ingeschreven, en dat dit maar moet gebeuren via een parlementair initiatief op federaal niveau.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de uitbouw van een grootschalig winkelcentrum te Moeskroen en de weerslag op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de uitbouw van een grootschalig winkelcentrum te Moeskroen en de weerslag op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, naar aanleiding van de feestelijke opening van de A17 op 12 juni 1998 werd door zowel Vlaamse als Waalse landbouwers actie gevoerd tegen de uitvoering van het Excelsior-project in Moeskroen, dat aangelegd zou worden tussen de A17 en de N58, pal op de taalgrens.

Dit grootschalig project, dat voorzag in sport- en parkgebieden maar ook in shopping centra, zou uiteraard een invloed gehad hebben op de ruimtelijke ordening van en de mobiliteit in Zuid-West-Vlaanderen. Het werd ondertussen echter afgeblazen. Maar wie burgemeester Detremmerie van Moeskroen kent, weet dat hij niet bij de pakken blijft zitten. Hij wist Engelse financiers voor een project warm te maken, dat meer de nadruk legt op shopping dan op groen, sport en recreatie.

Zoals u weet, behoort de regio Moeskroen-Kortrijk en de streek richting Noord-Frankrijk tot het grensoverschrijdend stedelijk netwerk, zoals bepaald in het Structuurplan Vlaanderen. Vreemd genoeg blijkt vandaag nauwelijks iemand op de hoogte te zijn van een dergelijk grootschalig project aldaar.

Ik heb reeds op 1 juli 1998 minister Baldewijns ondervraagd over dat Excelsior-project, maar ondertussen zitten we met een nieuwe minister, een nieuwe regering én een nieuw project. Dit project zal hoe dan ook onder de MER-verplichting vallen. Er moet worden nagegaan wat de effecten zullen of kunnen zijn op het Vlaamse grondgebied, rekening houdend met het feit dat aan dit project ook grensoverschrijdende aspecten verbonden zijn.

Ik heb twee korte en concrete vragen voor de minister. In welke mate kan in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het grensoverschrijdend netwerk overleg worden gepleegd tussen het Vlaams en het Waals Gewest over de impact van een dergelijk project op ruimtelijk gebied voor Vlaanderen ? In welke mate bent u bevoegd om formeel contact op te nemen met uw Waalse collega om dit project aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen te toetsen ?

– *De vergadering wordt geschorst om 12.27 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 12.31 uur.*

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Decaluwe, uw vraag toont aan dat de federalisering, meer bepaald dat de ruimtelijke ordening nu op gewestelijk niveau wordt bekeken, ook nadelen heeft. Ik heb mijn administratie om een antwoord gevraagd. Aangezien ik het betrokken project niet ken, zal ik deze nota voorlezen.

'In het Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen zijn de grensoverschrijdende stedelijke netwerken geselecteerd omdat ze structuurbepalend zijn voor Vlaanderen. Er werd ook voorzien in de nadere uitwerking van de stedelijke netwerken. Deze uitwerking moet leiden tot een ruimtelijk beleidskader voor afstemming en samenwerking tussen de stedelijke gebieden onderling alsook met het buitengebied in het stedelijk netwerk. Bij de uitwerking van de stedelijke netwerken is de afstemming en het structureel overleg met de andere betrokken bestuursniveaus binnen en buiten Vlaanderen essentieel. Uiteraard zal het Waals gewest een belangrijke partner zijn bij de uitwerking van het grensoverschrijdend stedelijk netwerk Kortrijk-Rijssel-Roubaix-Tourcoing-Moeskroen. Tot op vandaag werd deze uitwerking niet opgestart'.

Mijn bevoegdheid voor ruimtelijke ordening in Vlaanderen houdt in dat ik bevoegd ben voor het toetsen van ruimtelijke ontwikkelingen in Vlaanderen aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Dit geldt dus niet voor ontwikkelingen buiten Vlaanderen, waarvoor Vlaanderen jammer genoeg niet bevoegd is.

Verder vind ik uw verzuchting terecht. Ik ben bereid contact op te nemen met mijn Waalse collega bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, om na te gaan in welke mate onze administraties systematisch overleg kunnen plegen. Ik heb dat trouwens ook al voor mijn andere beleidsdomeinen Media en Economie gedaan. De directeur-generaal bevestigt dat op dit ogenblik dergelijke zaken op internationaal niveau worden besproken. We geven eerlijkheidshalve toe dat dit op een vrij laag pitje gebeurt.

De burgemeester van Moeskroen is bijzonder dynamisch, maar ook zeer open. Mocht het nodig zijn, wil ik hem persoonlijk contacteren om onze bezorgdheid uit te drukken. Ik stel voor dat ik de directeur-generaal vraag om een schrijven aan de burgemeester voor te bereiden en hem te wijzen op het feit dat dit debat heeft plaatsgevonden in het Vlaams Parlement. Eventueel bezorgen we hem de notulen van vandaag. We kunnen hem vragen dat Vlaanderen, indien dit project wordt ingevoerd, maximaal wordt betrokken inzake de mobiliteit. De mobiliteitsvraag is hier sterker aanwezig

Van Mechelen

dan het aspect ruimtelijke ordening. We moeten nagaan wat de interacties zijn.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat er voorlopig nog geen uitwerking komt van het stedelijk netwerk. Als dit wordt gerealiseerd, zal er niet veel moeten worden uitgewerkt : alles zal volgebouwd zijn. Ik onderschrijf volledig de bezorgdheid van de minister, dat vooral de mobiliteit hier belangrijk is. Maar de ruimtelijke draagkracht stopt niet aan de taalgrens. In dit verband moeten de bufferzones worden bekeken. Ik ben tevreden dat de minister bereid is contact op te nemen met zijn Waalse collega en met de burgemeester van Moeskroen.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Decaluwe, ik wil me nog verontschuldigen voor de schorsing van drie minuten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de individuele BPA's voor zonevreemde bedrijven

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Roo tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de individuele BPA's voor zonevreemde bedrijven.

Mijnheer De Roo, de punten 1 en 4 uit uw vraag werden reeds uitgebreid behandeld bij de begrotingsbesprekingen, maar ik wilde u niet verhinderen de andere vragen te stellen.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de minister, onlangs lanceerde u het idee om een snellere oplossing voor zonevreemde bedrijven mogelijk te maken via een individueel BPA per bedrijf. Het bedrijf zou een dergelijk voorstel op eigen kosten laten maken. Het zou zijn toekomstplannen en de gevolgen ervan voor milieu en ruimtelijke ordening op papier moeten zetten. Vervolgens zou het aan het schepencollege, de gemeenteraad, de administratie Ruimtelijke Ordening en de minister moeten worden voorgelegd. Indien dit individueel

plan wordt goedgekeurd, kan het zonevreemde bedrijf op een soepele manier aan zijn bouw- en milieuvergunning geraken. Dat is het principe waarvan de minister melding maakte in een verklaring.

Mijnheer de minister, als er al zou zijn geantwoord op de vragen die ik zal stellen, kan u gerust verwijzen naar het verslag. Ten eerste, zal de voorgestelde procedure sneller verlopen dan de bestaande sectorale BPA-regeling ? Is het aanvaardbaar dat bedrijven dergelijke plannen zelf opstellen ?

Ten tweede, is er enerzijds het principe van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen dat er een gelijktijdige en gelijkwaardige afweging moet gebeuren van de vragen van de verschillende ruimtebehoevende sectoren. Anderzijds geeft een dergelijke werkwijze voorrang aan het bedrijf op de andere ruimtevragen ter plaatse. Hoe zit het met de gelijktijdigheid en gelijkwaardigheid ?

Ten derde, is een dergelijke aanpak als juridische oplossing aanvaardbaar voor de Raad van State ? De Raad van State heeft immers meer dan eens een BPA vernietigd omdat het werd opgesteld ten behoeve van een individueel belang. Is deze oplossing geen BPA op maat van het belang van een individueel bedrijf ? Het feit dat het bedrijf de kosten zelf moet betalen, toont dit op een schrijnende manier aan. Is het zogenaamde bedrijfs-BPA aanvaardbaar als planmatige ruimtelijk verantwoorde oplossing ? Als het bedrijf de plannen zelf maakt, is het zeer twijfelachtig of de noden van een goede plaatselijke ruimtelijke ordening worden nageleefd. Het lijkt erop dat het gaat om het instellen van de individuele vergunningsmogelijkheid voor de uitbreiding van een zonevreemd bedrijf, gecamoufleerd door een plannetje opgesteld door een bedrijf dat wil uitbreiden.

Mijn laatste vraag zal ik terzijde laten. Ik zal me wenden tot het verslag van de begrotingsbespreking. Ik heb begrepen dat de minister zei dat hij op een meer structurele wijze wil werken ten aanzien van de gemeenten. Blijft dit beperkt tot het bedrag van 260 miljoen frank ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Roo, in het verleden werd reeds veel gezegd over de problematiek van de zonevreemde bedrijven. Ook bij de onderhandelingen over het nieuwe Vlaamse regeerakkoord kon dit item niet ontbreken. In de regeerverklaring staat

Van Mechelen

duidelijk dat moet worden gezocht naar bijkomende oplossingen voor de zonevreemde bedrijven.

Wat de eerste vraag betreft, kan ik heel duidelijk stellen dat de algemene visie onverkort blijft gelden. Men moet prioritair trachten om een oplossing voor zonevreemde bedrijven te vinden in het kader van de totstandkoming van de nieuwe gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen. Dit is en blijft het kader.

Ten tweede heeft het sectoraal BPA in een aantal gevallen aangetoond dat het kan functioneren. Bij de begrotingsbesprekingen heb ik vrij minutieus weergegeven hoeveel sectorale BPA's in aanvraag zijn. Uit dezelfde opsomming bleek dat van de 308 gemeenten er amper 24 echt door te tunnel gingen. Dit betekent dat minder dan 10 procent een oplossing vindt via het sectoraal BPA. Vandaar dat er bij de bespreking van het Vlaams regeerakkoord een consensus is ontstaan om te zoeken naar een derde weg. We hebben die ingeschreven in het regeerakkoord. Het is de bedoeling dat een bedrijf zelf de kans krijgt duidelijkheid te scheppen voor zijn situatie.

Dit kan op twee manieren. Ik heb dat toen ook toegelicht. Het doel dat we nastreven, is dat het bedrijf duidelijkheid krijgt door zelf een initiatief te nemen. Het middel daartoe is ondergeschikt aan het doel. Het middel dat in het regeerakkoord is ingeschreven, is een bouwvergunning die wordt voorgelegd aan een gemengde provinciale commissie. Bij het bespreken van de vraag hoe we dit in teksten zouden omzetten, rees de idee om naar een ander middel te zoeken, zonder afbreuk te doen aan de doelstelling. Het middel zou zijn om te werken met een bedrijfs-BPA.

Ik heb die denkpiste intussen volledig uitgeschreven en op 20 december voorgelegd aan de administratie Ruimtelijke Ordening. Ik heb ook een aantal opmerkingen geformuleerd over de eventuele voor- en nadelen van dit systeem. Volgens mij is het voordeel de planologische benadering. Het bijzonder plan van aanleg houdt altijd een planologische benadering in. De gemeentebesturen wordt gevraagd of ze zich hierin kunnen inschrijven. Ten tweede is ook de kwaliteitsbewaking vrij verregaand. Een dergelijke benadering vereist immers dat het wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Hierdoor is er een democratische controle aanwezig. Ten derde gebeurt de screening door de afdeling Ruimtelijke Planning van mijn administratie.

Die moet erover waken dat alles in zijn globale context wordt bekeken.

Ik heb de administratie uitdrukkelijk verzocht deze denkpiste verder te onderzoeken, en een concreet voorstel uit te werken dat de volgende aandachtspunten bevat. Ten eerste, welke decretale wijzigingen zijn vereist? Ten tweede, is een dergelijke aanpak als juridische oplossing aanvechtbaar voor de Raad van State? Ik wil mijn ogen niet sluiten voor een mogelijk gevaar. De afdeling Juridische Zaken onderzoekt dit.

Ten derde, welke elementen moeten absoluut een onderdeel vormen van een dergelijk bedrijfs-BPA om te komen tot een planmatige en ruimtelijk verantwoorde oplossing? Met andere woorden, waaraan moet men aandacht besteden in het BPA? Zo is het duidelijk dat men oog moet hebben voor de omgeving en de mobiliteit. Men moet een globale visie proberen te bereiken.

Ten vierde is het de bedoeling dat dit een werkbaar instrument is. Vanzelfsprekend moeten we stringente termijnen koppelen aan deze oplossing. Het kan niet dat we pas na twee jaar aan een bedrijf zeggen of iets al dan niet mogelijk is.

Voor de vierde vraag heb ik een schriftelijk antwoord meegebracht. Het sluit aan bij mijn antwoord eerder in deze commissie. Ik zal het u ter informatie overhandigen.

Wat de timing betreft, is het vanzelfsprekend dat deze oplossing begin volgend jaar moet zijn uitgeschreven. Als we voor deze oplossing kiezen, kan dit worden opgenomen in het decreet tot aanpassing van het decreet van 18 mei 1999, overeenkomstig de regeerverklaring.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, ik wil een pragmatische vraag stellen. De minister verwijst naar de dienst Planning van zijn administratie. Aangezien die dienst met zoveel zaken bezig is en er lang over doet om iets af te ronden, is het niet aangewezen andere wegen te bewandelen?

Ik had vorige week gesprekken met twee Nederlandse grensgemeenten. Weet u hoe lang men in Nederland doet over de realisatie van nieuwe industriegrond? Weet u welke weg men daarvoor volgt? Het initiatief gaat uit van de gemeente, en de provinciale overheid is bevoegd. Binnen een jaar kan een bedrijf zich vestigen. We zitten in onze

De Roo

gemeente met een volledig bezet industrieterrein, dat we willen uitbreiden. Vandaag hebben we een dossier ingediend op uw kabinet. Als men de gewone weg volgt, is dat over vier jaar nog niet rond ! Moeten we geen andere oplossingen zoeken ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Het departement Ruimtelijke Ordening kampt op dit moment inderdaad met onaanvaardbare wachttijden. Ik wil mijn administratie verdedigen : daar wordt ontzettend hard gewerkt. Ik heb dat gemerkt bij de implementatie van het nieuwe decreet, er worden gigantische inspanningen geleverd. We zullen uiteindelijk keuzes moeten maken. Als we menen dat de administraties bijkomende opdrachten moeten uitvoeren, moeten we hen de middelen daarvoor geven.

We kunnen dat op twee manieren doen. We kunnen de procedures herzien. Met het nieuwe besluit kunnen we de provinciale afdelingen ontlasten. De doorlooptijd van 124 dagen in de Antwerpse buitendienst blijft onaanvaardbaar. We moeten daar drastische maatregelen tegenover stellen. We hebben dat al besproken met de directeur-generaal en de secretaris-generaal. De nieuwe maatregelen moeten begin volgend jaar in werking treden.

Ik heb deze aangelegenheid gisteren toegelicht op de ministerraad, en gevraagd of men bereid is tot een afwijking op de klassieke werkwijze van de Vlaamse administratie. We denken aan de PEP-regeling. Iedereen is daartoe bereid, iedereen beseft het belang van een goede werking van het departement Ruimtelijke Ordening. Het is een prioriteit

van deze regering. We willen echt komen tot een behoorlijk bestuur. Dat betekent voor mij dat een bouwvergunning binnen een ordentelijke termijn wordt afgeleverd. Dat houdt trouwens een preventief aspect in : men zal niet meer zomaar beginnen bouwen en verbouwen.

In Antwerpen raakt het stedenbouwkundig attest in onbruik omdat het bijna een jaar op zich laat wachten, terwijl het juist bedoeld is om snel en goedkoop te kunnen werken. Het is in die zin een sociaal verantwoord attest. Ik wil terug orde op zaken stellen. Gisteren werd op de ministerraad beslist om de directeur-generaal personeel en de directeur-generaal Arohm te vragen om tegen de ministerraad van 14 januari een omstandig verslag van de personeelsproblemen voor te leggen. We zullen dan oplossingen zoeken. We zullen ook voor de dienst planning nagaan of bijkomend personeel nodig is.

Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid opnemen : de gemeenten, de buitendiensten en de gewestelijke administratie. Het gaat niet op dat mijn administratie alles moet overdoen wat op de andere echelons al is gebeurd. Zij moeten zich vooral toeleggen op de conformiteits- en kwaliteitscontrole. Ze moeten in overleg met de ondergeschikte besturen tot een snelle besluitvorming komen. Als dat mensen en middelen vraagt, zullen we daarvoor zorgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.52 uur.*
